

4. (Toimintakertomus.)

2.500 markkaa, joka rahaerä on otettu myös tämän vuoden menoarvioon.

P u o l u e t i l a s t o v. 1915 valmistui viime vuoden lopulla ja lähetettiin sitä riittävä määrä Piiritoimikunnalle jaettavaksi puoluejärjestöille. Tilaston mukaan oli puolueemme jäsenluku kohonut v. 1914 verraten 301 jäsenellä, ja oli puolueemme jäsenluku v. 1915 lopulla 51.821.

Vuoden 1916 tilaston kokoomista varten on Puoluetoimikunta lähettänyt tilastokaavakkeet Piiritoimikunnille, järjestöille jakamista varten. Samoin on lähetetty Piiritoimikunnille painetut tilastoyhdistelmät.

Puoluetoimikunnan puolesta:

Matti Turkia.

329(471)5, 1917

(Ehdotus Puolueuuevostolle.)

Sos.-dem. Puoluetöimikunnan rahashäntö v. 1917.

Tulot:

	Arvioidut tulot 1917.	Todelliset tulot 1916.
Puolueveroja	31.000:-	30.914:21
Vappumerkeistä puhd. voitto	9.000:-	15.691:75
Kevättervehdyksestä	4.000:-	2.414:28
Ruots. kevätjulk.	400:-	337:32
Työväen Kalenterista	16.000:-	21.878:68
Ruots. kalenterista	800:-	962:16
Työv. Taskukirjasta	8.000:-	9.880:19
Jäsenkirjoista y.m.	1.000:-	810:62
Korkoja ja osinkoja	4.800:-	5.263:84
Smk.	75.000:-	88.186:03

Menot:

	Arvioidut menot 1917	Todelliset menot vastavil. tileillä 1916:
Piiriavustukset	11.500:-	11.500:-
Nuorisliitolle	2.000:-	2.000:-
Ruots. Työv. liitolle	2.400:-	2.400:-
Maanvuokraajain liitolle	1.000:-	1.000:-
Sos.-dem. Naisliitolle	1.000:-	1.000:-
Työv. Arkistolle	750:-	750:-
Voitto-os. Vappumerk. Piiritoimk.	3.000:-	5.230:58
" " Armatij.	3.000:-	5.230:58
" Kevätterv. Piiritoimk.	2.000:-	1.209:21
" Värhalsning ruots.	133:35	112:66
Ruots. Puolueopistoa varten	2.500:-	-
Työv. Sihteeristön tili	1.800:-	1.524:50
Painokammarahaston tili	1.500:-	1.837:90
Aikakauslehtien tili	1.000:-	1.000:-
Puoluekokouksen tili	4.000:-	-
Puolueuuevoston tili	2.800:-	2.494:85
Eduskunta-asiain valm. tili	8.000:-	3.811:-
Kulunki tili	6.500:-	6.439:98
Palkka tili	13.440:-	11.208:32
Puoluetöimikunnan käyttöv. tili	6.673:35	5.284:29

Smk. 75.000:-

2. (tulo ja menoarvio)

S e l i t y k s i ä .

V a p p u m e r k k i e n myyntihinnaksi on laskettu 30 penniä, asiamiehille 25 penniä.

K e v ä t t e r v e h d y k s e n voitto on laskettu tulevan myynnin noustessa 35.000 kappaleeseen ja hinnan ollessa 1 mk. kappale.

R u o t s i n k i e l i s e n p u o l u e o p i s t o n kustannusarvio on S m k . 3 , 1 5 0 : -. Puoluetoinikunta ehdottaa että Puolueneuvosto päättäisi kääntyä Ammattijärjestön puoleen anomuksella että puuttuva erä S m k . 6 5 0 : - myönnettäisiin Ammattijärjestön varoista.

E d u s k u n t a - a s i a i n v a i m i s t e l u t ö i d e n kustannuksiin osotettu S m k . 8 . 0 0 0 : - erä ei todennäköisesti tänä vuonna täysin riitä. Tämän takia ehdottaa Puoluetoinikunta että pyydetään lisävaroja Ammattijärjestöltä ja Sos.-dem. eduskuntaryhmältä. Pyydetävän summan suuruutta ei vielä voitane määrätä, vaan olisi se jätettävä Puoluetoinikunnan myöhemmin päätettäväksi.

K u l u n k i t i l i i n sisältyy puolet toimistohuoneuston vuokrasta, jota vastoin toinen puoli jaetaan suhteellisesti kevätjulkaisujen, vappumerkkien, kalenterien ja taskukirjan tileille.

P a l k k a t i l i i n sisältyy puoluesihteerin, rahastonhoitajan ja yhden toimistoapulaisen palkka, jota vastoin 2 toimistoapulaisen ja juoksutytön palkka jaetaan suhteellisesti kevätjulkaisujen, vappumerkkien, kalenterien ja taskukirjan tileille, koska sanotut henkilöt työskentelevät yksinomaan kustannustoiminnasta aiheutuviissa töissä.

Puoluetoinikunta ehdottaa, että puoluesihteerin ja rahastonhoitajan palkka vahvistettaisiin vuodeksi 1917 kummallekin 450:- mk. kuuk. nimittämällä korotus kalliinajan lisäykseksi, ja että Puoluetoinikunnalle annetaan oikeus tarpeen tullen korottaa ja järjestää toimistoapulaisten palkkoja harkintansa mukaan.

K ä y t t ö v a r o j e n t i l i i n sisältyy A. Vatasen sama avustus Smk. 75:- kuuk. Vatanen on nyt tehnyt pyynnön, että hänen avustuksensa kohotettaisiin 100 markkaan kuuk.

Puoluetoinikunnan puolesta
K. Heinonen.

9 (471) 5 "1917"

(Ehdotus Puolueneuvostolle.)

Sos.-dem. Puoluetoimikunnan rahakään-
tö v. 1917.

Tulot :

	Arvioidut tulot 1917.	Todelliset tulot 1916.
Puolueveroja	31.000:-	30.914:21
Vappumerkeistä puhd. voitto	9.000:-	15.691:75
Kevättervehdyksestä "	4.000:-	2.414:26
Ruots. kevätjulk. "	400:-	337:32
Työväen Kalenterista "	16.000:-	21.878:68
Ruots. kalenterista "	800:-	962:16
Työv. Taskukirjasta "	8.000:-	9.880:19
Jäsenkirjoista y.m. "	1.000:-	810:62
Korkoja ja osinkoja	4.800:-	5.263:84
	Smk. 75.000:-	88.186:03

Menot :

	Arvioidut menot 1917	Todelliset menot vastaa- vil. tileillä 1916:
Piiriavustukset	11.500:-	11.500:-
Nuorisoliitolle	2.000:-	2.000:-
Ruots. Työv. liitolle	2.400:-	2.400:-
Maanvuokraajain liitolle	1.000:-	1.000:-
Sos.-dem. Naisliitolle	1.000:-	1.000:-
Työv. Arkistolle	750:-	750:-
Voitto-os. Vappumerk. Piiritoint.	3.000:-	5.230:58
" " Armattij.	3.000:-	5.230:58
" Kevätterv. Piiritoint.	2.000:-	1.209:21
" Vårhålsning ruots.	133:35	112:66
Ruots. Puolueopistoa varten	2.500:-	- - - -
Työv. Sihteeristön tili	1.200:-	1.524:50
Painokannerahaston tili	1.500:-	1.867:90
Aikakauslehden tili	1.000:-	1.000:-
Puoluekokouksen tili	4.000:-	- - - -
Puolueneuvoston tili	2.800:-	2.494:85
Eduskunta-asian valm. tili	8.000:-	3.811:-
Kulunki tili	6.500:-	6.439:93
Palkka tili	13.440:-	11.208:32
Puoluetoimikunnan käyttöv. tili	6.676:35	5.284:29

Smk. 75.000:-

2. (tulo ja menoarvio)

S e l i t y k s i ä .

V a p p u m e r k k i e n myyntihinnaksi on laskettu 30 penniä, asiamiehille 25 penniä.

K e v ä t t e r v e h d y k s e n voitto on laskettu tulevan myynnin noustessa 35.000 kappaleeseen ja hinnan ollessa 1 mk. kappale.

R u o t s i n k i e l i s e n p u o l u e o p i s t o n kustannusarvio on S m k . 3 , 1 5 0 : -. Puoluetoinikunta ehdottaa että Puolueneuvosto päättäisi kääntyä Ammattijärjestön puoleen anomuksella että puuttuva erä S m k . 6 5 0 : - myönnettäisiin Ammattijärjestön varoista.

E d u s k u n t a - a s i a i n v a l m i s t e l u t ö i d e n kustannuksiin osotettu S m k . 8 . 0 0 0 : - erä ei todennäköisesti tänä vuonna täysin riitä. Tämän takia ehdottaa Puoluetoinikunta että pyydetään lisävaroja Ammattijärjestöltä ja Sos.-dem. eduskuntaryhmittä. Pyydettävän summan suuruutta ei vielä voitane määrätä, vaan olisi se jätettävä Puoluetoinikunnan myöhemmin päätettäväksi.

K u l u n k i t i l i i n sisältyy puolet toimitushuoneuston vuokrasta, jota vastoin toinen puoli jaetaan suhteellisesti kevätjulkaisujen, vappumerkkien, kalenterien ja taskukirjan tileille.

P a l k k a t i l i i n sisältyy puoluesihteerin, rahastonhoitajan ja yhden toimistoapulaisen palkka, jota vastoin 2 toimistoapulaisen ja juoksutytön palkka jaetaan suhteellisesti kevätjulkaisujen, vappumerkkien, kalenterien ja taskukirjan tileille, koska sanotut henkilöt työskentelevät yksinomaan kustannustoiminnasta aiheutuviissa töissä.

Puoluetoinikunta ehdottaa, että puoluesihteerin ja rahastonhoitajan palkka vahvistettaisiin vuodeksi 1917 kummallekin 450:- mk. kuuk. nimitämällä korotus kalliinajan lisäykseksi, ja että Puoluetoinikunnalle annetaan oikeus tarpeen tullen korottaa ja järjestää toimistoapulaisten palkkoja harkintansa mukaan.

K ä y t t ö v a r o j e n t i l i i n sisältyy A. Vatasen sama avustus S m k . 75:- kuuk. Vatanen on nyt tehnyt pyynnön, että hänen avustuksensa kohotettaisiin 100 markkaan kuuk.

Puoluetoinikunnan puolesta
K. Heinonen.

Mariniset valtiopäivät
Kokous!

329(vuorokauden) 1917

Valtiopäiväjärjestys,
joka, sen 80 §:n mukaan, pitää
kaikilta osiltaan olemaan
erumuttamattamana perus-
tuslakina, kunnes Suomen
hallitsija ja Eduskunta yhtä-
muitavalla päätöksellä sen
erumuttavat tai kumoavat,
määrää ja sijaita^{etta} (§) Suomen
Eduskunta kokoontuu joka
vuosi, erityisestä kutsu-
muksesta kullakin kertaa,
varsinaisille valtiopäiville
maan pääkaupunkiin, paitsi
joka milloin vihollisen maa-
hankarkauksen tahi muu-
den tärkeiden esteiden täh-
den Keisari ja Suuriruhtinas
määrää toiseen kokouspaikkaan
Suomesa.

Eduskuntaa ei kuiten-
kaan ole kahtena viime vuorokaudena
kutsuttu koalle, eikä
Eduskunta niinollen ole
saanut täyttää niitä jäsen-
nällisiä^{3 kää} tehtäviään, jotka
sille perustuslain mu-
kaan kuuluvat. Se ei ole
saanut nähdä valtiovarain
tilaa tietäksensä miten

kruunun tulot on maan
hyödyksi ja parhaaksi käy-
tetty (V. J. 27 §). Se ei ole jaa-
nut järeätyksi järjestyk-
essä päättää luostunnoista
ja veroista, ei valtiolai-
nan ottamisesta eikä kul-
kulaitosrahaston raha-
läännoistä (V. J. §§ 26, 57, 61
ja 62 v. lta 1886). Ja kaik-
ki välttämätön lausfäään-
ön kehitys, jota kiireesti
kaivataan Suomen kansan
hyvien rivien kohottamiseksi
ja paljasta asemastaan,
on jäänyt kokonaan hei-
lauksiin.

Eduskunta ei ^{Tälläin} myöskään
ole saanut käyttää oikeut-
taan, mikä sillä tavattomis-
la tilaisuuksissa tahti eri-
tyisten tapausten johdosta
on käytettäväksi ^{ain} (V. J. § 28),
vaikka mitä se muuten oli-
si voinut laillisesti tehdä
yksinäisellä päännöittäjänä
aikana kahdanneiden Suo-
men kansan kohtelemusten
lieventämiseksi. Eduskun-
ta ei ole ^{annettu} ~~saanut~~ tilai-
muutta eikä valtaa ryhtyä
^{avittaviin} toimenpiteisiin auttaak-
se kansan auttamaan kät-

sivän osan elintarpeiden¹³
laantia, sekä muuten val-
voakseen ja suojeleakseen
kansan elinetoja ja onnea.

Tämän johdosta Suomen
työtätekevä kansa, joka
turvansa ja toivonsa ra-
kentaa maan laillisen
Eduskunnan toimeen ja
apuun, on syvästi kaivan-
nut turvaansa ja oikeut-
taan, sekä näinä vuosina
tavan takaa, kaikilta puo-
lin maata, ilmoittanut
tahtonsa saada nähdä
Eduskunnan mahdollisim-
man pian taas koolla ja
oikeuksissaan, työssä ja
toimessa Suomen kansaa to-
ella edustamassa.

Tähän yhtyen Puolueen-
osto, Suomen Sosialidemokratise-
n puolueen puolesta sekä niiden
katojentuhausien Suomen kan-
nalaisten puolesta, jotka edus-
kuntavaaleissa ovat puolue-
emme edustajia valtiopäi-
rille äänestäneet ja valin-
neet, lauseen julki,

että Suomen Eduskun-
ta on vihdoinkin Val-
tiopäiväjärjestystä
noudattaen kutsuttava
koolla.

24 (471) 5. 1917.

24 (471) 5. 1917.

Varsinaiset valtiopäivät kokoon.

Valtiopäiväjärjestys, joka, sen 80 §:län mukaan, pitää kaikilta osaltaan oleman peruuttamattomana perustuslakina, kuines Suomen Hallitsija ja Eduskunta yhtäpitävällä päätöksellä sen muttavat tai kumoovat, määrää ja sisältää, että Suomen Eduskunta kokoontuu joka vuosi, erityisesti kutsumuksesta kullakin kertaa, varsinaisille valtiopäiville maan pääkaupunkiin, paitsi milloin viihollisen maahankarkauksen tahi muiden tärkeiden esteiden tähden Keisari ja Suuriruhtinas määrää toisen kokouspaikan Suomessa.

Eduskuntaa ei kuitenkaan ole kahtena viime vuonna kutsuttu koolle, eikä se niinollen ole saanut täyttää niitä säännöllisiä tehtäviä, jotka sille perustuslakien mukaan kuuluvat. Se ei ole saanut nähdä valtiovarain tilaa tietääkseen miten kruunun tulot on maan hyödyksi ja parhaaksi käytetty (V.J. 27 §). Se ei ole saanut säädetyssä järjestyksessä päättää suostunnoista ja veroista ei valtiolainan ottamisesta eikä kulkulaitosrahaston rahassäännöstä (V.J. §§ 26, 57, 61 sekä As. v:ltä 1886). Ja kaikki välttämätön lainsäädännön kehitys, jota kiireesti kaivataan Suomen kansan syvien rivien kohottamiseksi poljetusta asemastaan, on jäänyt kokonaan seisauksiin.

Eduskunta ei tällöin myöskään ole saanut käyttää oikeuttaan, mikä sillä tavattomissa tilaisuuksissa tahi erityisten tapausten johdosta on käytettävänä (V.J. § 28), taikka mitä se muuten olisi voinut laillisesti tehdä nykyisenä säännöttömänä aikana kohdanneiden Suomen kansan koetteluksien lieventämiseksi. Eduskunta ei ole saanut tilaisuutta eikä valtaa ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin auttaakseen kansan puutetta kärsivän osan elintarpeiden saantia, eikä muuten suojellakseen kansan elinotuja ja valvoakseen sen onnea.

Suomen työtätekevä kansa, joka luottaa maan Eduskunnan toimien ja apuun, on syvästi kaimannut laillista oikeuttaan, sekä näinä vuosina tavan taakaa kaikilta puolin maata, ilmoittanut tahtonsa saada nähdä Eduskunnan mahdollisimman pian taas koolle ja oikeuksissaan, työssä ja toinissa Suomen kansaa todella edustamassa.

Tämän tärkeän asian edesauttamiseksi Puolueenuevosto, Suomen Sosialidemokratisen puolueen puolesta sekä satojentuhansien Suomen kansalaisten puolesta, jotka eduskuntavaaleissa ovat puolueemme edustajia valtiopäiville äänestäneet ja valinneet, lausuu julki,

että Suomen Eduskunta on vihdoinkin valtiopäiväjärjöstystä noudattaen kutsuttava koolle.

Suomen sos.- dem. Puolueenuevosto.

1917
Puoluetoimikunnan lausuntoehdotus

Eduskunnan kokoonkutsumiseksi.

Suomen kansaneduskunta ei ole ollut koolla vuodesta 1914 lähtien, kansanlääni ei näin ollen ole tullut kuuluviin laillisten edustajien kautta. Kaikkimainen yhteiskunnallinen uudistustoiminta on pysähtynyt Eduskunnalle perustuslaissa taattu uusien ja suostuntaverojen myöntämistä tai kieltämisoikeus on ^{ollut} syrjäytetty ja sen lisäksi ovat ne välttämättömät joka vuotiset toimet, jotka valtiopäiväjärjestyksen mukaan kuuluvat kansaneduskunnalle, jääneet täyttämättä. Kansa ei ole saanut tilaisuutta tutustua siihen, miten hallitus on maan rahavaroja kuluneena aikana hoitanut, eikä muutenkaan valvoa hallituksen toimintaa. ~~Eduskunnan välittömän valvonnan alaisessa Suomen Pankissa ei enään ole ainoatakaan eduskunnan valitsemaa toimihenkilöä, jonka valtuudet vielä olisivat voimassa.~~

^{muuta} Paitsi ~~niitä~~ seikkoja, jotka säännöllisissäkin oloissa tekisivät eduskunnan koollekutsumisen välttämättömäksi, on viime aikoina esiintynyt ^{an} ~~erä~~ ^{seuraava} ~~seikka~~, joka tekee entistä tarpeellisemmaksi saada eduskunta koolle, Se elintarpeiden hankinnassa tapahtunut pysähdys ja siitä aiheutunut elintarpeiden puute, joka viime aikoina on ollut huomattavissa ja joka on muodostumassa yhä uhkaavammaksi, vaatii poistuaan koko maan kaikkien voimien yhteisiä ponnistuksia. Ainoa joka nykyään enään voisi saada asioita oikealle tolalle olisi kansaneduskunta jos se pikaisesti saataisiin koolle. Eduskunta voisi harkita elintarvekysymystä koko laajuudessaan, suunnitella tarvittavia toimenpiteitä ^{ja} lainsäädännöllistä tietä ryhtyä järjestämään epäkohtia. Se voisi saada poikkeuksellisen ajan

vaatimat poikkeukselliset toimenpiteet lailliselle pohjalle, antaa riittävät valtuudet perustettaville asiaa järjestäville laitoksille, sekä myöntää niiden käytettäväksi riittävästi varoja.

Thun
Maan hallitus on kuitenkin ollut haluton toimimaan siihen suuntaan, että eduskunta saataisiin koolle. Syyt tähän menettelyyn ovat monenlaiset, mutta yhtenä syytä voitaneen m.m. pitää sitä, ettei riittävästi ponnella ole esitetty eduskunnan koolle ~~muut~~ kutsuista tarkeitakin asioita. Kun pitemmälle viivytteleminen tässä suhteessa *haluttu* käyää koko maalle turmiolliseksi, olisi Puolueenvaltuuston syytä osaltaan toimia siihen suuntaan, että kansan ääni riittävästi tulee kuuluviin ja että *se* ~~siitä~~ myöskin otetaan huomioon.

Edelläolevan perusteella ehdottaa Puoluetoimikunta, että

Puolueenvaltuusto lausui:

min behaillen Puolueenvaltuusto

että varsinaiset valtiopäivät olisi ensitilassa saatava

kokoon ja

että hallitus ryhtyisi kiireellisiin toimenpiteisiin

eduskunnan kokouksittomaksi, sekä

että työjärjestystä ja sanomalehdistöä *oletaan*

asia käsiteltäväksi.

Senä,

XXXXXXXXXXXX

Puolue toimikunnan lausunto esittää
vaatimat poikkeukselliset toimenpiteet lailliselle pohjalle, antaa riittä-
Eduuskunnan kokoonkutsuun.
tävät valtuudet perustettaville asioille järjestäville laitoksille, sekä

Oltisikohan alusla, sulkujen
sisälle lyijykynällä merkitty
välilause ~~jätetty~~ jätetty
pois? Nii minusta melkein
luntuisi. (Voishan sen korvatakin
esim. jansilla: perustustoin
voimaisena).
Tardistakaa muutenkin hyvin
koorjathkaa, tai laittakaa koko-
naan uusi.
K.

vaatimat poikkeukselliset toimenpiteet lailliselle pohjalle, antaa riittä-
Eduuskunnan kokoonkutsuun.
tävät valtuudet perustettaville asioille järjestäville laitoksille, sekä

vaatimat poikkeukselliset toimenpiteet lailliselle pohjalle, antaa riittä-
Eduuskunnan kokoonkutsuun.
tävät valtuudet perustettaville asioille järjestäville laitoksille, sekä

vaatimat poikkeukselliset toimenpiteet lailliselle pohjalle, antaa riittä-
Eduuskunnan kokoonkutsuun.
tävät valtuudet perustettaville asioille järjestäville laitoksille, sekä

vaatimat poikkeukselliset toimenpiteet lailliselle pohjalle, antaa riittä-
Eduuskunnan kokoonkutsuun.
tävät valtuudet perustettaville asioille järjestäville laitoksille, sekä

vaatimat poikkeukselliset toimenpiteet lailliselle pohjalle, antaa riittä-
Eduuskunnan kokoonkutsuun.
tävät valtuudet perustettaville asioille järjestäville laitoksille, sekä

19 (494) 5. 1917
2.
Puolue toimikunnan lausuntoehdot

Eduskunnan kokoonkutsumiseksi.

Suomen kansaneduskunta ei ole ollut koolla vuodesta 1914 lähtien, kansanaani ei näin ollen ole tullut kuuluviin laillisten edustajien kautta. Kaikkinaisen yhteiskunnallinen uudistustoiminta on pysähtynyt Eduskunnalle perustuslaissa taattu uusien ja suostuntaverojen myöntämistä tai kieltämisoikeus on syrjäytetty ja sen lisäksi ovat ne välttämättömät joka vuotiset toimet, jotka valtiopäiväjärjestyksen mukaan kuuluvat kansaneduskunnalle, jääneet täyttämättä. Kansa ei ole saanut tilaisuutta tutustua siihen, miten hallitus on maan rahavaroja kuluneena aikana hoitanut, eikä muutenkaan valvoa hallituksen toimintaa. Eduskunnan välittömän valvonnan alaisessa Suomen Pankissa ei enään ole ainoatakaan eduskunnan valitsemaa toimihenkilöä, jonka valtuudet vielä olisivat voimassa.

Paitsi näitä seikkoja, jotka säännöllisissäkin oloissa tekisivät eduskunnan koollekutsumisen välttämättömäksi, on viime aikoina esiintynyt erä/seikka, joka tekee entistä tarpeellisemmaksi saada eduskunta koolle, se elintarpeiden hankinnassa tapahtunut pysähdys ja siitä aiheutunut elintarpeiden puute, joka viime aikoina on ollut huomattavaissa ja joka on muodostumassa yhä uhkaavammaksi, vaatii poistuaan koko maan kaikkien voimien yhteisiä ponnistuksia. Ainoa joka nykyään enään voisi saada asioita oikealle tolalle olisi kansaneduskunta jos se pikaisesti saataisiin koolle. Eduskunta voisi harkita elintarvekysymystä koko laajuudessaan, suunnitella tarvittavia toimenpiteitä lainsäädännöllistä tietä ryhtyä järjestämään epäkohtia. Se voisi saada poikkeuksellisen ajan

329 (471)5, 1917

2.

vaatimat poikkeukselliset toimenpiteet lailliselle pohjalle, antaa riittävät valtuudet perustettaville asiaa järjestäville laitoksille, sekä myöntää niiden käytettäväksi riittävästi varoja.

Maan hallitus on kuitenkin ollut haluton toimimaan siihen suuntaan, että eduskunta saataisiin koolle. Syyt tähän menettelyyn ovat monenlaiset, mutta yhtenä syynä voitaneen m.m. pitää sitä, ettei riittäväällä ponnella ole esitetty eduskunnan koolle ~~xxx~~ kutsumista tarkoittavia vaatimuksia. Kun pitemmälle viivyttelyminen tässä suhteessa voisi käyää koko maalle turmiolliseksi, olisi Puolueneuvoston syytä osaltaan toimia siihen suuntaan että kansan ääni riittävästi tulee kuuluviin ja että sitä myöskin otetaan huomioon.

Edelläolevan perusteella ehdottaa Puoluetoimikunta, että

Puolueneuvosto laususi:

että varsinaiset valtiopäivät olisi ensitilassa saatava kokoon ja

että hallitus ryhtyisi kiireellisiin toimenpiteisiin eduskunnan kokoonkutsumiseksi, sekä

että työväenjärjestöissä ja sanomalehdistössä otettaisi asia käsiteltäväksi.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Eduskunnan puolesta. Ennen kuin maahan saadaan poikkeuksellisen ajan

Eduskunnan puolesta.

329 (471)5.1917

Puoluetoimikunnan lausuntoehdotus

Eduskunnan kokoonkutsumisiksi.

Suomen kansaneduskunta ei ole ollut koolla vuodesta 1914 lähtien, kansanääni ei näin ollen ole tullut kuuluviin laillisten edustajien kautta. Kaikkinaisen yhteiskunnallinen uudistustoiminta on pysähtynyt Eduskunnalle perustuslaissa taattu uusien ja suostuntaverojen myöntämistä ja valtiopäivä on vähemmän Eduskunnan suostumusta, ~~mutta~~ tai kieltämis-oikeus on syrjäytetty ja sen lisäksi ovat ~~Ne~~ välttämättömät joka vuotiset toimet, jotka valtiopäiväjärjestyksen mukaan kuuluvat kansaneduskunnalle, jääneet täyttämättä. Kansa ei ole saanut tilaisuutta tutustua siihen, miten hallitus on maan rahavaroja kuluneena aikana hoitanut, eikä muutenkaan valvoa hallituksen toimintaa. Eduskunnan välittömän valvonnan alaisessa Suomen Pankissa ei enään ole ainoatakaan eduskunnan valitsemaa toimihenkilöä, jonka valtuudet vielä olisivat voimassa.

^{mutta} Paitsi näitä seikkoja, jotka säännöllisissäkin oloissa tekisivät eduskunnan kokoukseen välttämättömäksi, on viime aikoina esiintynyt ^{juuri nyt} erä seikka, joka tekee entistä tarpeellisemmaksi saada eduskunta koolle, Se elintarpeiden hankinnassa tapahtunut pyyhähdys ja siitä aiheutunut elintarpeiden puute, joka viime aikoina on ollut huomattavaissa ja joka on muodostumassa yhä uhkaavammaksi, vaatii poistuaan koko maan kaikkien voimien yhteisiä ponnistuksia. Ainoa joka nykyään enään voisi saada asioita oikealle tolalle olisi kansaneduskunta jos se pikaisesti ^{on pelillä} saataisiin koolle. Eduskunta voisi harkita elintarvekysymystä) koko laajuudessaan, ^{annettava ja sen tehtäväksi pöytäkirja} suunnitella tarvittavia toimenpiteitä, lainsäädännöllistä tietä ^{inen} ryhtyä järjestämään epäkohtia. Se voisi saada poikkeuksellisen ajan ^{Eduskunta yhä n}

vaatimat poikkeukselliset toimenpiteet lailliselle pohjalle, antaa riittävät valtuudet perustettaville asiaa järjestäville laitoksille, sekä myöntää niiden käytettäväksi riittävästi varoja.

Maan hallitus on kuitenkin ollut haluton toimimaan siihen suuntaan, että eduskunta saataisiin koolle. Syyt tähän menettelyyn ovat monenlaiset, mutta yhtenä syynä voitaneen m.m. pitää sitä, ettei riittävällä ponnella ole esitetty eduskunnan koolle ~~xxxx~~ kutsumista tarkoittavia vaatimuksia. Kun pitemmälle viivyttelemineen tässä suhteessa voisi käyää koko maalle turmiolliseksi, olisi Puoluepuoleiston syytä osaltaan toimia siihen suuntaan että kansan ääni riittävästi tulee kuuluviin ja että sitä myöskin otetaan huomioon.

Edelläolevan perusteella ehdottaa Puoluetoimikunta, että

Poolella
Puoluepuolesto

(Suomen Sos. Dem. puolueen nimellä)
lausui:

että varsinaiset valtiopäivät olisi ensitilassa saatava

kokoon ja

että hallitus ryhtyisi kiireellisiin toimenpiteisiin

eduskunnan kokoonkutsumiseksi, sekä

että työväenjärjestöissä ja sanomalehdistössä otettaisi asia käsiteltäväksi.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Tällainen perustuslakien vastainen olotila
ei ole vähimminkin vahingollinen sen vuoksi
että se totuttaa meidän hallitusta ja entistä
suuremmassa määrin laim.

Eduskunta (joka) on ainoa laillinen elin

Eduskunta, josta

Ainoa, jolla on kansan keskuudessa tarpeellista auke-
utta ja josta päätöksen kautta yleisin asia voidaan
laillisesti järjestää, on kansan eduskunta. Eduskun-
nan herkittävaksi ja päätökselliseksi on

ryhtyä järjestämään epäkohtia. Se voisi saada poikkeuksellisen ajan

Uusi on jättänyt kokeuksissa ja sanomalehdissä on vaadettu.

Anche, etc. ~
Kaisers Friedrich Louis & Kaiser
Stefan und Maria

Paitsi näitä seikkoja, jotka säännöllisissäkin oloissa tekisivät eduskunnan koollekutsumisen välttämättömäksi, on viime aikoina esiintynyt erä⁶/seikka, joka tekee entistä tarpeellisemmaksi saada eduskunta koolle. Se elintarpeiden hankinnassa tapahtunut pyyhähdys ja siitä aiheutunut elintarpeiden puute, joka viime aikoina on ollut huomattavaissa ja joka on muodostumassa yhä uhkaavammaksi, vaatii poistuaakseen koko maan kaikkien voimien yhteisiä ponnistuksia. Ainoa joka nykyään enään voisi saada asioita oikealle tolalle olisi kansaneduskunta jos se pikaisesti saataisiin koolle. Eduskunta voisi harkita elintarvekysymystä koko laajuudessaan, suunnitella tarvittavia toimenpiteitä lainsäädännöllistä tietä ryhtyä järjestämään epäkontia. Se voisi saada poikkeuksellisen ajan

vaatimat poikkeukselliset toimenpiteet lailliselle pohjalle, antaa riittävät valtuudet perustettaville asiaa järjestäville laitoksille, sekä myöntää niiden käytettäväksi riittävästi varoja.

Maan hallitus on kuitenkin ollut haluton toimimaan siihen suuntaan, että eduskunta saataisiin koolle. Syyt tähän menettelyyn ovat monenlaiset, mutta yhtenä syynä voitaneen m.m. pitää sitä, ettei riittävällä ponnella ole esitetty eduskunnan koolle ~~xxxx~~ kutsumista tarkoittavia vaatimuksia. Kun pitemmälle viivyttelemineen tässä suhteessa voisi käyää koko maalle turmiolliseksi, olisi Puolueneuvoston syytä osaltaan toimia siihen suuntaan että kansan ääni riittävästi tulee kuuluviin ja että sitä myöskin otetaan huomioon.

Edelläolevan perusteella ehdottaa Puoluetoimikunta, että

Puolueneuvosto laususi:

että varsinaiset valtiopäivät olisi ensitilassa saatava kokoon ja

että hallitus ryhtyisi kiireellisiin toimenpiteisiin eduskunnan kokoonkutsumiseksi, sekä

että työväenjärjestöissä ja sanomalehdistössä otettaisi asia käsiteltäväksi.

XXXXXXXXXXXXXXXXXX

(471) 5. 1917
Puoluetoimikunnan ehdotus elintarve-
asiassa.

Yhä kärjistyvämmäksi käyvä tilanne elintarpeiden hankinnan ja jakelun alalla on pakottanut Puoluetoimikunnan useampaan kertaan käsittelemään elintarvekysymystä. Näiden käsittelyjen tuloksena on ollut, että Puoluetoimikunnan nimessä ja puolesta on annettu julistuksia, joissa tehdään selvää tilanteesta ja kehoitetaan työväenjärjestöjä omasta puolestaan ryhtymään erinäisiin toimenpiteisiin asiassa. Etenkin on pidetty tarpeellisena kehoittaa järjestöjä vetämään niiden ulkopuolella olevia työläisiä mukaan järjestötoimintaan, koska tätä ^{lietä} käytetään on arveltu saatavan pysyväisempiä tuloksia aikaan. Samaten kun on huomautettu työläisten palkkaetujen korottamisen tarpeellisuudesta.

Paitsi tätä on erään tehdyn aloitteen johdosta yhdessä Ammatti-järjestön toimikunnan ja Kulutusosuuskuntien keskusliiton toimikunnan kanssa pidetyssä kokouksessa ryhdytty erinäisiin laajakantoisempiin valmistelutoimenpiteisiin, joista mainittiin jo toimintakertomuksen yhteydessä.

Edelleen on Puoluetoimikunnassa asiasta keskusteltaessa oltu siitä selvillä, ettei mitään perin pohjaisempia parannuksia nykyiseen olotilaan voida aikaansaada ilman eduskunnan myötävaikutusta. Mutta siihen mennessä, ennenkuin eduskunta mahdollisesti saadaan koolle tarvitaan kuitenkin erinäisiä järjestelytoimenpiteitä jotta eivät epäkohdat pääsisi liijaksi kärjistymään. ^Jrityksiä olojen järjestelyyn nähdä on tosin kyllä ~~järjestyksellä~~ joillakin taholla tehty. Ompa hallituskin hapanoinnut tällaisten toimenpiteiden alalla.

3.

2.

Mutta kunnat eivät useista työväestön taholta esitetyistä vaatimuk-

sista huolimatta vielä tähän mennessä ole riittävän tarmokkaasti ryhty-

neet toimimaan samaan suuntaan. Kunnallisia elintarvelautakuntia on

tosin asetettu miltei kaikissa kaupungeissa ja osittain myöskin maa-

seudulla, mutta vielääkään ei niitä ole kaikissa kunnissa olemassa.

Näiden elintarvekuntien toiminta on myöskin ollut kaikkea muuta kuin

järjestelmällistä ja määrätyn suunnitelman mukaista. Työväestöllä onkin

sen vuoksi ollut aihetta tuontuostakin esittää ankaraa arvostelua

niiden toiminnan suhteen.

Kunnallisten elintarvelautakuntien toiminnan ^{huonoihin} tuloksiin on osaltaan vaikuttanut ~~vaikuttanut~~ niiden kokoonpano. Mikäli tietoja elintarvelautakuntien kokoonpanoista eri paikkakunnilla on ollut saatavana on niihin kuulunut suurimmaksi osaksi ~~semmänsä~~ ^{semmänsä} aikeksia joilla ei ole ollut erikoisia harrastuksia vähäväkisten kuluttajien tukala~~n~~ tilan auttamiseksi nykyisenä aikana. Ompa ollut havaittavina, että niihin on sijoitettu myöskin tuotannollisen tuottajapiirien etujen ajajia, joiden harrastukset käyvät aivan päinvastaiseen suuntaan. Ainoastaan harvoissa elintarvelautakunnassa on mukana työväestön edustajia, jotka niissä vähemmistönä ollen eivät ole voineet saada riittävää vaikutusvaltaa lautakuntien toimintaan näiden. Tämöiseen huonoon asiantilaan on syynä nykyiset kurjat kunnalliset äänioikeusolot, jotka estävät työväenluokan vaikutusvallan kunnallisten asiain johtoon näiden. ~~KYXXXXXXIIIIIIIIII~~

Nyt kun tilanne on muuttumassa yhä vaikeammaksi, oli työväellä entistä enemmän syytä seurata asiain menoa sillä koskeehan nykyinen aika kipeämmin juuri työväenluokkaan kuuluvia vähävaraisia, joten työväen tulisi oman etunsa vuoksi valvoa mihin suuntaan asioita järjestellään.

~~Samalla olisi~~

Tämä olisi sitä tarpeellisempaa kuin tuottajaseuduista huolehtivat ryhmät
ovat kiinteästi järjestyneet omien etujensa valvomista varten.

Seilläolevan perusteella ehdottaa Puoluetoimikunta:

Katsoen siihen, että nykyisen rahavaltaisen kunnalliskomenno-
vallitessa on kunnallisten asiain hoito ja johto muutamien harvojen
raharikkaiden ja manttaalimiesten etuoikeutena ja kun tämä kxxx
kunnallista valtaa pitävä harvalukuinen joukko on nykyisenä san-
gen ahtaana aikana osottanut mitä tunnottominta välinpitämättö-
myyttä kunnallisesta vallasta osattomana olevaa työväenluokkaa
ja sen elämisen mahdollisuutta ja toimeentuloa kohtaan jopa siinä
määrässä ettei useoissa kunnissa ole edes elintarvelautakuntia
asettu elintarpeiden hankkimisesta ja niiden jakamisesta huolehti-
maan ja missä niitä on asetettu, ovat useat niistä joko olleet
kokonaan toimettomia taikka ovat toimineet perin leväperäisesti
ja kunnottomasti jopa suoranaisesti työväen etuja vastaan ja ovatpa
useoiden kuntien valtuustot ja elintarvelautakunnatkin menneet
julkeudessa niin pitkälle, että ovat julkisesti vaatineet elin-
tarpeiden rajahintoja kokonaan postettavaksi ja siten ovat kxxx
kxxx tahtoneet työväenluokan jätettäväksi elintarpeita omaavien
ja niillä tunnottomasti keinottelevien rajattoman riiston alaisek-
si, niin tähän nähden ja ottaen huomioon, että kunnat voisivat var-
sin suuressa määrin postaa elintarpeiden puutetta ja lieventää
niiden puutteesta johtuneita seurauksia tarmokkaalla toiminnal-
laan ja järkiperäisellä järjestelyllä, niin kxxx Puoluehuvos-
to kaikkia sos.- dem. kunnallistoimikuntia, ja missä ei niitä

ole, paikallisia puolueosastoja kutsumaan yleisiä työväenkokouksia joissa arvostellaan kunnalliskomentoa pitävien toimenpiteitä ja esittämään tinkimättömänä vaatimuksena, että kunta asettaa elintarve lautakunnan ensitilassa ellei sitä vielä ole asetettu ja

että elintarvelautakunnalle myönnetään tarpeelliset laajat valtuudet ja riittävästi rahavaroja, sekä

että kunnat ja sen elintarvelautakunta ryhtyy kaikkiin käytettävissä oleviin luvallisiin toimenpiteisiin elintarpeiden hankkimiseksi ja niiden jakamiseksi kunnan asukkaille ja yleensä toimii puutteesta johtuvien seurausten lieventämiseksi.

Näissä kokouksissa voidaan myös nostaa keskusteltavaksi olisiko paikallisella työväenjärjestöllä syytä tarjota keskuudestaan henkilöitä elintarvelautakuntaan ja jos nähdään sellaiseen syytä olevan, päätetään tarjottavien henkilöiden luvusta ja valitaan ne, sekä saatetaan päätös kunnallishallinnon tietoon ja ~~XXXX~~

että järjestön valitsemien jäsenten tulee olla läheisessä yhteydessä järjestöjen kanssa ja noudattaa niiden antamia neuvoja ja ohjeita, sekä

että Puoluetoimikunta valtuutetaan yhdessä Ammattijärjestön ja Kulutusosuuskuntien keskusliiton toimikuntien kanssa ruhtymään toimenpiteisiin työväenjärjestöjen keskisen elintarvenevoston aikaansaamiseksi suunnittelemaan ehdotuksia yhtenäiseksi menettelytavaksi työläiskuluttajien etujen varteenottamista varten elintarvekysymyksissä.

Valtuutus annetaan kunnallishallitukselle. Kunta hallitustaan
valtuuttaa kunnallishallituksen ja kunnallishallituksen
valtuuttaa kunnallishallituksen ja kunnallishallituksen

(471)5. 1917

Mutta kunnat eivät useista työväestön taholta esitetyistä vaatimuk-
Puolue- ja toimikunnan ehdotus elintarve-
asiassa.

Tämä kärkeäntyväksi käyvä tilanne elintarpeiden hankinnan ja jakelun alalla on pakottanut Puolue- ja toimikunnan useampaan kertaan käsittelemään elintarvekysymystä. Näiden käsittelyjen tuloksena on ollut, että Puolue- ja toimikunnan nimessä ja puolesta on annettu julistuksia, joissa tehdään selvää tilanteesta ja kehoitetaan työväenjärjestöjä omasta puolestaan ryhtymään erinäisiin toimenpiteisiin asiassa. Etenkin on pidetty tarpeellisena kehoittaa järjestöjä vetämään niiden ulkopuo-
lella olevia työläisiä mukaan järjestötoimintaan, koska tätä ^{tieta} ~~käytetään~~ on arveltu saatavan pysyväisempiä tuloksia aikaan. Samaten kun on huomautettu työläisten palkkausten korottamisesta tarpeellisuudesta.

Päitsi tätä on erään tehdyn aloitteen johdosta yhdessä Ammatti-
järjestön toimikunnan ja Kulutusosustuskuntien keskusliiton toimikunnan kanssa pidetyssä kokouksessa ryhdytty erinäisiin laajakantoisempiin valmistelutoimenpiteisiin, joista mainittiin jo toimintakertomuksen yhteydessä.

Kokouksella on Puolue- ja toimikunnassa asiasta keskusteltaessa oltu siitä selvillä, ettei mitään perinpohjaisempia parannuksia nykyiseen olotilaan voida aikaansaada ilman eduskunnan myötävaikutusta. Mutta siihen mennessä, ennenkuin eduskunta mahdollisesti saadaan koolle tarvitaan kuitenkin erinäisiä järjestelytoimenpiteitä jotta eivät epäkohdat pääsisi liijaksi kärkeäntymään. ^{Yrityksiä} ~~Yrityksiä~~ olojen järjestelyyn nähden on tosin kyllä ~~JÄRJESTYKSIÄ~~ joillakin taholla tehty. Ompa hallituskin hahmottanut tällaisten toimenpiteiden alalla.

2.

mutta kunnat eivät useista työväestön taholta esitetyistä vaatimuk-
sista huolimatta vielä tähän mennessä ole riittävän tarmokkaasti ryhty-
neet toimimaan samaan suuntaan. Kunnallisia elintarvelautakuntia on
tosin asetettu miltei kaikissa kaupungeissa ja osittain myöskin maa-
seudulla, mutta vielääkään ei niitä ole kaikissa kunnissa olemassa.
Näiden elintarvekuntien toiminta on myöskin ollut kaikkea muuta kuin
järjestelmällistä ja määrätyn suunnitelman mukaista. Työväestöllä onkin
sen vuoksi ollut aihetta tuontuostakin esittää ankaraa arvostelua
niiden toiminnan suhteen.

Kunnallisten elintarvelautakuntien toiminnan ^{huonoihin} tuloksiin on
osaltaan vaikuttanut ~~vaikuttanut~~ niiden kokoonpano. Mikäli tietoja
elintarvelautakuntien kokoonpanoista eri paikkakunnilla on ollut saata-
vana on niihin kuulunut suurimmaksi osaksi ^{se} semmoisia ~~ai~~ ^{ai} ~~eksi~~ joilla
ei ole ollut erikoisia harrastuksia vähäväkisten kuluttajien tukala-
tilan auttamiseksi nykyisenä aikana. Ompa ollut havaittavina, että niihin
on sijoitettu myöskin tuotannollisen tuottajapiirien etujen ajajia, joi-
den harrastukset käyvät aivan päinvastaiseen suuntaan. Ainoastaan har-
voissa elintarvelautakunnassa on mukana työväestön edustajia, jotka
niissä vähemmistönä ollen eivät ole voineet saada riittävää vaikutusvaltaa
lautakuntien toimintaan nähden. Tällaiseen huonoon asiointilaan on syynä
nykyiset kurjat kunnalliset äänioikeusolot, jotka estävät työväenluokan
vaikutusvallan kunnallisten asiain johtoon nähden. ~~KYLLÄKUNNALLISET~~

Nyt kun tilanne on muuttumassa yhä vaikeammaksi, oli työväellä
entistä enemmän syytä seurata asiain menoa sillä koskeehan nykyinen aika
kipeämmin juuri työväenluokkaan kuuluvia vähävaraisia, joten työväen
tulisi oman etunsa vuoksi valvoa mihin suuntaan asioita järjestellään.
Tämä olisi sitä tarpeellisempaa kun ~~kunnalliset~~ ^{kunnalliset} ~~elintarvelautakuntia~~ ^{elintarvelautakuntia}, ja missä ei niitä

Tämä olisi sitä tarpeellisempaa kuin tuottajaeduista huolehtivat ryhmät ovat kiinteästi järjestyneet omien etujensa valvomista varten.

Seilläolevan perusteella ehdottaa Puoluetoimikunta:

Katsoen siihen, että nykyisen rahavaltaisen kunnalliskomennon vallitessa on kunnallisten asiain hoito ja johto maantamien harvojen raharikkaiden ja manttaalimiesten etuoikeutena ja kun tämä kook kunnallista valtaa pitävä harvalukuinen joukko on nykyisenä sargen ahtaana aikana osottanut mitä tunnottominta välinpitämättömyyttä kunnallisesta vallasta osattomana olevaa työväenluokkaa ja sen elämisen mahdollisuutta ja toimeentuloa kohtaan jopa siinä määrässä ettei useoissa kunnissa ole edes elintarvelautakuntia asettu elintarpeiden hankkimisesta ja niiden jakamisesta huolehtimaan ja missä niitä on asetettu, ovat useat niistä joko olleet kokonaan toimeettomia taikka ovat toimineet perin leväperäisesti ja kunnottomasti jopa suoranaisesti työväen etuja vastaan ja ovatpa useoiden kuntien valtuustot ja elintarvelautakunnatkin menneet julkeudessa niin pitkälle, että ovat julkisesti vaatineet elintarpeiden rajahintoja kokonaan postettavaksi ja siten ovat ~~in~~ tahtoneet työväenluokan jätettäväksi elintarpeita omaavien ja niillä tunnottomasti keinottelevien rajattoman riiston alaiseksi, niin tähän nähdessä ja ottaen huomioon, että kunnat voisivat varsin suuressa määrin ⁱpostaa elintarpeiden puutetta ja lieventää niiden puutteesta johtuneita seurauksia tarmokkaalla toiminnallaan ja järkipärisellä järjestelyllä, niin ^eehdottaa Puolue~~neuvos-~~to kaikkia sos.- dem. kunnallistoimikuntia, ja missä ei niitä

ole, paikallisia puolueosastoja kutsumaan yleisiä työväenkokouksia joissa arvostellaan kunnalliskomentoa pitävien toimenpiteitä ja esittämään tinkimättömänä vaatimuksena, että kunta asettaa elintarve lautakunnan ensitilassa ellei sitä vielä ole asetettu ja

että elintarvelautakunnalle myönnetään tarpeelliset laajat valtuudet ja riittävästi rahavaroja, sekä

että kunnat ja sen elintarvelautakunta ryhtyy kaikkiin käytettävissä oleviin luvallisiin toimenpiteisiin elintarpeiden hankkimiseksi ja niiden jakamiseksi kunnan asukkaille ja yleensä toimii puutteesta johtuvien seurausten lieventämiseksi.

Näissä kokouksissa voidaan myös nostaa keskusteltavaksi olisiko paikallisella työväenjärjestöllä syytä tarjota keskuudestaan henkilöitä elintarvelautakuntaan ja jos nähdään sellaiseen syytä olevan, päätetään tarjottavien henkilöiden luvusta ja valitaan ne, sekä saatetaan päätös kunnallishallinnon tietoon ja ~~XXXX~~

että järjestön valitseman jäsenten tulee olla läheisessä yhteydessä järjestöjen kanssa ja noudattaa niiden antamia neuvoja ja ohjeita, sekä

että Puoluetoimikunta valtuutetaan yhdessä Ammattijärjestön ja Kulutusosuuskuntien keskusliiton toimikuntien kanssa ruhtymään toimenpiteisiin työväenjärjestöjen keskisen elintarvenneuvoston aikaansaamiseksi suunnittelemaan ehdotuksia yhtenäiseksi menettelytavaksi työläiskuluttajien etujen varteenottamista varten elintarvekysymyksissä.

327 (471) 5. 19174

Sosialidemokratisen Puolueen Puolueen Tiedonanto.

Luokkatietoisille työläisille kaikkialla maassa huomautetaan, että heidän tulee kunkin kohdaltaan asettua vastuunalaiseksi yleisestä järjestyksestä. Poliittista laatua oleviin toimenpiteisiin ei ole ilman Puolueen Puolueen päätöstä ryhdyttävä, porvarillisten puuhista on pysyttävä tarkoin erossa, ja kaikkein tärkeintä on se, ettei minkäänlaisia taloudellistakaan laatua olevia lakkoja toistaiseksi aloiteta. Niiden aika on kyllä tuleva, mutta tällä hetkellä täytyy meidän varata joukkovoimamme tärkeimpiä tehtäviä varten, saavuttaaksemme vapauden ja täydet kansalaisoikeudet köyhälistölle. Muistakaa, XXXX että yksinäisyys ja järjestyks ovat aina olleet suurimpia voimatekijöitä.

Toverillisesti tervehtien:

Sosialidemokratien Puolueen Puolue.

(471)5 (063) 1917

26 p:nä helmik. — 19

Puolueen riennot.

Puolueentouiston

(S.D.) kokous pidettiin eilen Selsin-
gissä, Työväentalon 2. kaksissa. Esitettiin puoluejohtajien toimintatouiston, jossa huomattavana Eduskunta-asioiden valmistelu. Neuvoston ja sen valtuuden nojalla oli puoluejohtajien asettanut komiteoita valmistelun eri asioita, joista mainittuun korpparivapautus, työsopimuslaki, sairauts, työsyyttömyys- ja vanhuudenvapautukset, voutuskyky ja kunnallistalouden uudistus. Näitä käsitteleviin komiteain sihteereinä toimivat Edw. Oylling, O. B. Ruusinen ja J. O. Arjanne.

Ruotsalaisen puoluejohtajan kannattamiseksi päätettiin myöntää varoja.

Suostuttiin tulo- ja menotouisto, jossa varoja myönnettiin eduskunta-asiain valmisteluun, puoluejohtajien palkan korotuksiin y.m. Selvitettiin erinäisiä laina- ja avustus-asioita.

Puoluejohtajien koulutus suunnitelmat hyväksyttiin. Päätettiin, että puolueohjelma on vainatettava jäsenkirjoihin.

Touväenjärjestöjen lainausrahasto, joka nyt on 30,900 m:n suuruisen, on viime vuonna annettu 6,350 mk. lainoja ja takaisin saatiin 8,067 mk. 39 p. Ilkona on lainoja 34,635 mk. 61 p., johon on luettu ennen rahaston perustamista jamaan tarlotukseen annetut lainat.

Tilintarkastajien J. Laherma ja Art. Hallon lausunnon perusteella myönnettiin puoluejohtajalle tilitysavauts.

Eduskunnan koulutusasiasta päätettiin julaista lausunto.

Elintarvikeasiasta kuultiin selostusta puoluejohtajien toimenpiteistä ja niistä koulutuksista, joita asiassa oli eri paikkakunnilla tehty. Asiasta lausunnon antaminen jäi puoluejohtajien asiaksi.

Piiritoimikuntien kirjainkoulutuksen yhtenäistämiseksi oli teetetty mietintö, joka periaatteesta hyväksyttyä jätettiin piirisuhteiden koulutukseen lähemmin käsiteltäväksi.

Suomen Sos. dem.

Puolueen

Puolueen neuvoston

Kokouksen:
19-24 päivinä maahäk. 1917.

Päytäkirja:

PN 19-23 p:nä 3 midosta 115 sivua
Puolue toimikunta 24 p:nä 1 midos 20 sivua

Laatimut,
Nestor Aronen,
Kokouksen päytäkirjuri.

Pöytäkirja tehty Suomen
Sos. dem. nuoreen nuore-
nuoruston kokouksessa ma-
listin 19 - 23 päivinä 1917.
Helsingin Sos. dem. Nuoretaloudesta
sa. Helsingin F. Y. n. talolla.

Saapuvilla olivat Nuoretalou-
stalon jäsenet: J. Pii-
tikäinen, ^(K. Heinonen) A. Hahne, J. W. Kato
sekä Nuoresihtööri Matti Puckia.
Nuorenuoruston jäsenistä:
~~Atto~~ Atto Siren Uudenmaan
vaalipiiristä; M. Annala Turun ete-
läisestä, Nester Aronen Turun poh-
joisesta, F. Haurista Hämeen ete-
läisestä, K. Tuosalo Vaasan poh-
joisesta, Osmi Tuomi Vaasan
itäisestä, J. A. Honkafalo Vaasan
eteläisestä, J. Gregg Vaasan Ruot-
salaisesta läänistä, H. Jalonen Kuo-
pion itäisestä, O. Piisinen Kuopion
läntisestä, Yrjö Mäkelin Oulun
eteläisestä, H. Laakkonen Oulun poh-
joisesta, ja Albin Mälsjaka Mikke-
lin vaalipiiristä. Sekä Sos. dem.

Naisliiketoimikunnasta toveri Tida Ant-
te - Feljo. Myös olivat saapuvilla
naisten J. W. Kato ja Työväen leh-
den kirjenvaihtaja toimittaja E. K. Ko-
ranta.

Puheenjohtajaksi ryhtyi Nuoretalou-
stalon puheenjohtaja J. Pietikäinen, pöytäkirjan
pitäjäksi valittiin nuorenuoruston jäsen A. Arvola.

Rautatiehäisten lähetystö:

Prokuraattori Matti Tuukia
 raportoi nykyistä tilannetta, mi-
 tenkä menojalla viime päivinä
 pitetty valtakunnallinen pyhäkäis-
 syt pois monisalaismuotisen sota-
 järjestelmän, ja miten se oli
 huomattavasti meille muuttuneet
 olosuhteet, tuoden meille valtiol-
 lisen rapauden, ja kumoten ka-
 paamme sortaneita kuristuksia
 ja, antaen meille uudet toimin-
 ta mahdollisuudet luokkajärjes-
 telyssä, mutta samalla aset-
 taen prokuraattorimme suuria vel-
 vollisuuksia, jotka vaativat pro-
 kuraattorin pikaisia kokouk-
 si. Lounaan neuvoston
 jäsenet tervehtivät tähän, my-
 mmittävissä olosuhteissa pidet-
 tävään Prokuraattorin kokouk-
 seen, ilmoittaen, että jo eilen oli
 suuren Prokuraattorin ja
 senia saapuvien toimistoon ja
 oli niiden kanssa neuvoteltu
 lauleen vastineista toimenpitei-
 tä, mutta tänään voidaan aloi-
 taa varsinaisesti Prokuraattori-
 ton kokous. Samalla ilmoitti, et-
 tä Prokuraattorin puheenjohtaja
 Matti Paasimäki, saanut kum-
 panin erästä muutamista tovereista
 on Pietarissa, neuvottelemassa
 meidän valtiollisista kysymyk-
 sistä, joten puheenjohtaja Pietari-

sen on ryhdyttävä puheenjohtaja-
 jaksi.

18.

Rautatiehäisten lähetystö:

Prokuraattori ilmoitti, että Rautatie-
 häisten liiton puolesta on saapunut
 lähetystö, joka haluaisi esittää asia-
 sa Prokuraattorin kokoukselle, ek-
 ka - neuvosto ottaa lähetystön suo-
 taan. Päätettiin kumilla mitä lähetys-
 töllä on saatavana.

Lähetystön puolesta ilmoitti Konduk-
 tööri Hugo Jalo, että Rautatiehäisten lii-
 to on myös liittynyt valtakunnalliseen
 moikseen ja haluan voimien
 se - mukaan huolehtia työmme jär-
 jestyksen säilymisestä. Mitä il-
 moitti samalla, että Rautatiehalli-
 tuksen herrat ovat käyttäytyneet
 työmmeä kohtaan niin kiitokse-
 mättömästi jo pitemmän aikaa
 että ovat saaneet rautatiehäisissä
 syntymään niin suuren tyyty-
 mättömyyden, että nyt vapaan-
 pien sikojen tullen usaditaan hei-
 tä eroamaan ja jättämään paikat
 kanssa niiden hallitukseen täytet-
 täväksi. Eräiden usaditaan Rau-
 tatiehallituksen yli-tirehtööri Ahonen,
 liikenne-tirehtööri Ohniskelä sekä rauta-
 tie-lääkäri Lönnqvist, ja ovat rautatie-
 häiset niin tyytymättömiä mainit-
 tuihin herroihin, että uhkaavat jopa

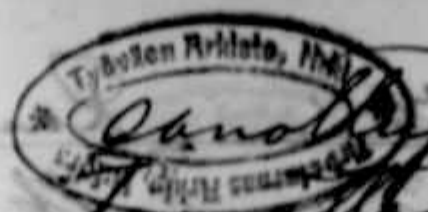
lakon suunnakin vastia, heidän
 poistumistaan viivaistaan.
 Lähetysten jäsen E. Forsberg ilmoitti
 samoa, nimenä useita syitä, jotka
 osoittivat, että sanottu herras
 menettelytään olivat herättäneet
 oikeutettua tyytymättömyyttä. Lähe-
 tystä tainasi Puolueen puolesta oh-
 jeita miten on meneteltävä asi-
 ahteen.

Keskustelussa lausui:

Furkiä: Olsi välttämätöntä, että
 Rautatiehäisten olta käsiteltäisi sen
 harkitusti ja lausui tarkkan
 pöytäkirjan, jossa tuotaisiin esiin
 kaikki ne epäkohdat ja syytökset
 jotka sanottujen herras pöytäkirjaan
 on olemassa, ja sen jälkeen ryh-
 dytäsien Toimenpiteisiin heidän
 erottamiseksi laillisesti.

A. Aronen: Oli samalla kannalla
 kuin Furkiäkin, huomauttaen
 että Rautatiehäisten olisi kaikin
 mokomin vältteltävä sinakaan
 tukenteen seisasta Toimeenpanem-
 ta. Ei myös olisi ryhdyttävä vasta-
 maan Rautatiehäisten tahotta mai-
 nitujen herras eroamista nyt
 tällä hetkellä, sillä voisi seurata
 epäjärjestyksiä, jotka aiheuttaisivat
 rautatie tukenteen säännöllisen jär-
 kumisen häiriintymistä ja siitä
 olisi valtakunnalle seurauksia
 toman tuhoiset seuraukset.

Annala: Vaikka minullakin on

Annalan herras Toimeenpanem. Työ-
 väestön liityttä, minä yhdyin Aronen
 lausuntoon ja tuihin, että Raut-
 tieläiset koittaisivat kärsiä vielä
 jonkun aikaa ja kun olot vähi-
 ren tasaantunut, saada kyllä
 järjestettyä tainakin asia.

Forsberg: En epäile mainittujen
 herras voiman saada aikaan
 mitään epäjärjestyksiä vaikka
 ne voadittaisinkin heti eroa-
 maan. Pikemmin voi syntyä
 epäjärjestyksiä jos ne saavat olla
 paikallaan, siksi kiihtyneitä
 ovat mielen heitä vastaan.

Furkiä: Huomautti, että Meriläis-
 ten puolesta on täällä käydes-
 sä eilen, oli m. m. Skokkelin toi-
 monut, ettei mitään taloudellista
 kaan laatu oleia lakkaja toimeen-
 pantaisi nyt lähempänä päivi-
 nä, jotta ei tehtäisi vahinkoa val-
 takunnalle. Sen takia pitäi-
 si Rautatiehäisten käsitellä tilanteen
 ja kaistaa kärsiä muutama päi-
 viä kunnes valtakunnan saadaan
 maksulle & julistalle, jolloin kyl-
 lä tullaan tekemään puhdistus-
 Rautatiehallituksessakin.

Fromi: Oli samalla kannalla.

G. Mäkelä: On välttämätöntä har-
 kita asioita kylmän järjen kan-
 nalla eikä saada outoa kiikka-
 le välttää, tällä hetkellä, min si-
 kenselluja kuin vastaukset Raut-

tateliusten tahotta suatkin. Rautatietie-
kentteen säännöllinen jatku-
minen on valtakunnan on-
nistumiselle niin tärkeä, ettei-
tä missään tapauksessa saada
panna maan alaiseksi. Yhty-
sen muoksi Turkian ehdotukseen
Aronen, Luomantti Forsberg:it
ettei kukaan ole tahtanut sanot-
tujen herraja puolustaa, mutta
käsitteä tiluteen rakennuksen
tällä hetkellä, jollain valtakun-
nukseen suistuminen voi riip-
pua pienemmistäkin seikoista
kun rautatietie-
kentteen säännöl-
lisestä jatkamisesta, on tar-
koin harkittava mitä seurauk-
sia kustakin toimenpiteestä voi
olla. Puolueen vastasta ja koko puo-
lue tullee olemaan Rautatie-
läisten vaatimukseen takana, kun
Rautatieteiläiset hankkivat varmist-
todisteet vaatimuksensa tueksi
ja kun ei ole enää pelättävää
sa valtakunnasta vahingoitta-
via seurauksia.

Keskustelu päättyi ja Puolueen
nosto hyväksyi yksimielisesti
Turkian ehdotukseen.

Etta Rautatieteiläisten Luttolain-
ta käsiteltäessä asian perin-
pohjaisesti ja hietelkoon pöy-
tikirjassa kaikki ne todiste-
tunnissa olevat syytökset, joita
sanottuja herraja vastaan on

esitetty ja sen jälkeen saa-
ditaan herraja laillista tie-
tä erotettavaksi, elleivät it-
se sitä ennen ymmärrä lu-
pua toimistaan.

2 §.

Turkia: ilmoitti, että Turun kan-
pungin valtuusto on Tokaille lä-
hettämässään kirjelmässä pyytä-
nyt meidän toimenpidettä kansan-
luottamusta nauttivan Kuvemus-
rin saamiseksi Turun ja Porin lää-
min Kuvemusorin piirkaan.

Päätettiin vastata, että asettakoot
Turkulaiset Kuvemusorin tehtäviä
suorittamaan, jonnek joka sellai-
sen henkilön, joka nauttii heidän
ja työnsä luottamusta. Tä-
mä toimenpide toistaiseksi, kun-
nes asia laillista tieltä tulee
järjestettyä. Annamme mahdollises-
ti myöhemmin tarpeelliseksi kat-
somamme ohjeita asiassa.

3 §.

Turkia: ilmoitti saaneensa tiedon,
että eräs pantamurkkia
on lähtenyt Pietarista Suo-
meen, ja että on ilmoitettu Sati-
lasten keskuuskomitealle, kaskurin
kiinnistämiseksi tarvittaviin toi-
menpiteisiin ryhtymiseksi. Hyväk-
syttiin yksimielisesti, Puolueen
toimenpide.

Julistuksen lähettäminen maamme
työväestölle:

Y. Mäkelin: ehdotti, että lähettäisimme puoleen puolelehtiin valituksella julistukseen, jossa kehoitettaisiin lahjoittamaan kaikkien palkkatukkeiden, lakkajien ja työseurustien toimien ja toimien paneminen itään puoleen, noston lupaa, ja samalla kehoitettaisiin järjestämään puolelehtiin mahdollisimman hyvästä järjestyksestä, sekä että työväestön on pysyttävä erillään kaikista porvarien kunnista Halme, Turkia, Heinonen, Aronen, Suosalo ja Tuomi kannattivat tehtyä ehdotusta. Julistusta lausumaan valittiin Y. Mäkelin ja M. Turkia, joiden esittämä seuraava julistus lähetetään puolelehtiin. (Liite N:o 1).

5-8

Prohvennuvoston kokouksessa nä-
näolo-pikens.

Puheenjohtaja Pietikäinen : ehdotti
päättämäksi, että sallitaanko Puo-
lueen puolesta kokouksessa läsnä-
olokiennoille, kuin Puolueen
puolesta jäsenille.

Piisinen: Olisi päätettävä jokaisesta
lääkäroikeudesta pyytäneestä erit-
tään kullakin kerralla.

*Ida: Gastusti Pisisen ehdo-
tusta. Olini päätettävissä että on*

* Liste N° 1.
Linulla 8, 8 4.

Licht. kapsula

Sosialidemokratisen Puolueuuevoston Tiedonanto.

Luokkatieteisille työläisille kaikkialla maassa huomaute-
taan, että heidän tulee kunkin kohdaltaan asettua vastustajaisok-
si yleisestä järjestyksestä. Poliittista laatua oleviin toimen-
piteisiin ei ole ilman Puoluepuoleiston päätöstä ryhdyttävä, por-
varillisten puuhista on pysyttävä tarkoin erossa, ja kaikkein tär-
keintä on se, ettei minkäänlaisia taloudellistakaan laatua olevia
lakkoja toistaiseksi aloiteta. Niiden aika on kyllä tuleva, mutta
tällä hetkellä täytyy meidän varata joukkovoimamme tärkeimpiä teh-
täviä varten, saavuttaaksemme vapauden ja täydet kansalaisoikeu-
det köyhälistölle. Muistakaa, XXXX että yksimielisyys ja järjes-
tys ovat aina olleet suurinpiirteisiä voimatekijöitä.

Toverillisesti terventien:
Sosialidemokratien Puolueuuvosto.

Julistuksen lähettäminen mooseille
...ille:

[Faint, mostly illegible handwritten text, possibly a draft or a list of names and addresses.]

Prohennemoston kokous
näköaikana.

Puheenjohtaja Pielikainen
... päätettiin, että ...
... kokoukseen ...
... kutsuttiin ...
... 17 p:nä ...
... kutsuttiin ...

[Circular stamp: "Toukok. Arkisto, Helsinki"]
- 9 -
Pastori Piisinen ehdotti.
Olisi päätettävä, että onko
Prohennemoston kokous julkinen
paiko suljettu ja tällöin
tulisi kukaan kaikkia samalla
tavalla. Turkian ehdotusta kannattivat
Mäkelin, Aronen, y. m. Puheenjohtaja
ehkä lausui, että ne yksimielisesti
Turkian ehdotus, sillä lisäyksestä, että
Prohennemoston ilmoitetaan, kutakin
asia esitellään, mikä asia hänen
mielensä olisi käsiteltävänä
suljetussa istunnossa, eli
sitten Turkian ehdotus Mäkelin
lisäyksestä. Hyväksyttiin yksimielisesti.

6 §.
Prohennemoston Toimenpiteet
viime päivien tapausten johdosta.

Puheenjohtajan ehdotuksesta julistettiin
Prohennemoston kokous suljetuksi
siunallisilla. Tätä asiaa käsiteltäessä
Kokouksesta poistuivat Ida Atalle - Eljo ja Maisteri J. M. Keto.
Prohennemoston selosteli tilanteen
johdosta aiheutuneita toimenpiteitä. Vh.
miotti, että kun tuli tieto Wenäjän
la suorituksesta pallokkumuksesta,
kutsuttiin Prohennemoston kiireesti
kokoon. Lähetettiin lausua t. k. 17 p:nä
proheen puolesta lähetystä Pielikain
neuvottelemaan sikäläisten
Prohennemoston kanssa. Lähetystöön

kunniat O. Tokoi, W. Tanner ja H. W. W. ja palasi lähetystö-tokaisiin sunnuntaina. Lähetystön ilmoituksen mukaan oli Pietarin vallankumouksellisten keskuudessa ollut valloitus kolme eri mielipidettä toimenpiteistä vallankumoukseen suhteeseen kysymykseen tulevista meidän velvollisuuksista, jopa minikin gyökästi että oli petättävissä asemasta yhteen-tornäystä vallankumouksellisten omassa keskuudessa. Siksi oli sunnuntai aamupäivällä kutsuttu Puolueen puosto kärkeä kokoon. Perjantaina jo lähetettiin lähetystö-pis Pietariin tarkoituksella ottaa selvää tilanteesta sieltä, mutta se lähetystö ei päässyt perille.

Sen jälkeen, kun tšekkiläiset vallankumoukselliset sotilaat muodostivat keskuskomitean, on päästy morovaiikutukseen vallankumouksellisten kanssa. On sovittu siitä, että sotilaat puolehtivat järjestyksestä, ja kummallakin puolella oikentetut lähetettävään pariehdustajaa toistensa keskuskomiteain kokouksiin, me sotilaiden ja sotilaat meidän kokouksiin. Nyt on juri parhaallaan Puolueen puoston edustajina sotilasten keskuskomiteassa toverit K. Rönö ja T. Alarinta. Sautamikenraali pidättäminen esim. tapahtui juna-

in morovaiikutuksen avulla. Sautamikenraali oli lähettänyt Tampereella oleville sotateureille sähkösanoman: "Pysykää paikoillanne, vielä on toivaita!" ja Tampereelta tiedotettiin asiasta heti. Tämä Puolue-toimistoon josta samoin heti ilmoitettiin sotilasten keskuskomitealle, seurauksella että sautamikenraali vangittiin ja nähtävästi hänetä haistui loputtain toivait.

Henkiläisen puolue-toveri Skobelewin toivomuksesta ryhdyttiin toimenpiteisiin väkijoukkojen myymään ehkäisemiseksi, jossa suhteessa pyydettiin ja saatiin ammusta Sotilasten keskuskomitealta. Puolue-toimikunta antoi tilanteen johdosta julistuksen, jonka Puolueen puoston kokous hyväksyi järjestyksellä ja työssästölle lähetettäväksi puolehtien kautta.

Pöytäkirjat asettivat eri puolue-ryhmistä muodostetun toimikunnan tilanteen johdosta tulevia kysymyksiä pohtimaan, pyytään myös sos. dem. ottamaan osaa näihin neuvotteluihin. Lähetimmekin pari edustajaa

mutta ei neuvottelemaan, vaan ottamaan selvää porvareiden hommista ja antamaan meille mistä tiedot joitten johdosta meistä päätämme mihin toisiin meidän on ryhdyttävä. Tarkoitti Skobelewin selvötteen, tääl-

lä olessaan selostelleen asemaa
Venäjällä nykyään. Myös oli Iko-
lele, pitänyt huomollisena, että
Suomen työväestö saa läpikie nosti-
mukseensa, jotka Puolue toimikunnan
julistuksessa mainitaan. Muut
toimenpiteet, kuten Senaatin ohjel-
maan ottaminen sortotoimenpi-
teiden lopullinen kumoamisesta
maan taloudelliseen asemaan nous-
tuttaminen y. m. tulee olla sen-
den hallituksen ensimmäisiä toi-
menpiteitä.

Puolue toimikunta on myös kes-
kustellut, onko mahdollista luo-
da yhteistä rykyhetken ohjelman
sivokaan poruauillisen puolueen
kanssa, m. m. sos. dem. hallit-
menemisestä muodostettavaan
uuteen hallitukseen, mutta ky-
selys on siksi suri ja laajakau-
toinen, ettei Puolue toimikunta
le pitänyt itseään pätevänä tästä
yksin päättämään, vaan olisi Puo-
luen neuvoston ottaa koossa siksi
kun tämä kysymys voidaan lopul-
lisesti ratkaista. Edustajamme,
jotka kävivät Pietarissa, olivat saa-
neet sen käsityksen, että siellä pi-
dettiin suomalaisia huomattavina
tekijöinä vallankumouksen onnistu-
misessa, joten vaatimukset, joita
esitämme voivat mennä helposti
läpi. Venäläiset edustajat olivat
tällä käydessään halukkaat tietä-

meidän mielipidettämme
solitas kysymyksestä, josko olisim-
me halukkaat muodostamaan
Suomen sotalaistoksen mdestaan
omien lakiemme mukaan.
Vastasimme, että poltittisena nätti-
tämättömyytenä sen mahdollisesti
ollaisimme vastaan, mutta asia
kokonaismuudessaan on eduskun-
tamme päätösvaltaa. Kun-
nua, joten siitä on vielä liian
sikaista sanoa mitään varmem-
paa.

Eilen illalla lähtivät puheemme
jäsenistä toiset Kurssinen, ^{Manner} Gylling,
Wirk, ja Paasimäki, sekä tulkkina
Maisteri Laherma Pietariin. Puolue-
neuvoston valitsemina, Suomen
vaivastien valtiollisten ja yhteiskun-
nallisten kysymysten vastaisesta
järjestelystä neuvottelemaan, ja oli
tähän lähetystöön valittu myös toi-
milla ja t. Walpas, mutta hän oli
kierähtänyt lähtemästä mukaan.
Nyt olisi neuvottelua sanotulta lä-
hetystöltä tietoja neuvotteleyen tu-
loksista, emmekin voida syh-
tyä keskustelemaan kysymyksestä
miten suhtaudumme hallituksen
muodostamiseen.

Puheenjohtaja: Halusvatko neuvoston
jäsenet käyttää puheenvuoroja an-
netun selostuksen johdosta.
Asiasta syntyi hetkisen kestävä kes-
kustelu, jossa osaksi arvoitettiin

Puolueainikunnan julistusta, ja
 ottiin sitä mieltä ettei sen antami-
 nen olisi ollut niin kiireellinen,
 vaan olisi voinut odottaa aseman
 edelleen kehittymistä ja vasta sen
 jälkeen annettu julistus joka olisi
 vastannut tilannetta. Myös piti
 näitä samat puhujat (G. Mäkelin
 ja O. Pääsinen) lähetysten lähettämistä
 Pietariin tarpeellana, ehkä
 nä muuostaan poliittisemminkin
 työssä. Toiset puhujat kaik-
 ki hyväksyivät Puolueainikun-
 nan julistuksen, kun myös lä-
 hetysten Pietariin lähettämisen
 kin, joten asia ei antanut aiheet-
 ta pitempään toimenpiteisiin.
 Lopuksi päätettiin, ettei tästä asiasta
 ta pidetä keskustelupöytäkirjaa.
 Päätöstä vastaan ilmoitti O. Tuomi
 vastustaneensa, haluten keskustella
 pöytäkirjaa tästä asiasta, kuten toisistakin
 pidetään.

78.

Järjestyksen pito Helsingissä.

Furkia: Ilmoitti, että sotilasten kes-
 kuskomitea on päättänyt luovut-
 taa Poliisilaitoksen ja järjestyksen
 pitoa Helsingissä järjestyneen
 työssäsestä huostaan ja on Puolue-
 toimikunta hyväksynyt, ehdo-
 tukseen, sekä on kehoitettu Helsin-
 gin sos. dem. Kunnallistoimikuntaa
 ryhtymään asian vaatimien toimen-
 piteisiin. H. hyväksyttiin yksimielisesti
 puoluesihteerin ilmoitus ja toimenpiteet.

Sama ilmoitti Furkia, että
 sotilasten keskuskomitea oli toi-
 nout meidän puolesta van-
 gittujen henkilöiden suomalaisten
 heikkiläiden asioista, sillä heil-
 la on kyllin paljon hallussaan
 pidätettyjä surjuksia, joista hei-
 dän täytyy etupäässä puolesta,
 siis jos jotain vaikeita koskevia
 asioita ilmenee, olisi meidän
 näistä otettava huolehdittavaksemme.
 Päätettiin olla sotilasten toimien
 huomioon.

Sama ilmoitti Furkia, että
 sotilasten keskuskomitea oli il-
 moittanut ryhtyneensä estämään
 väkijoumakauppaa n.m.m. siten
 että olivat asettaneet partioita
 ja ammuskelujen oville. Toivoivat
 myös meidän apuamme tässä
 asiassa, ilmoittamalla heille, jos
 jostain myydamme väkijoumua,
 tai yrittäisimme salaa tuoda mit-
 ta väkijoumuksia y.m. sellaisilla
 toimenpiteillä koetettava yhteisesti
 ehkäistä väkijoumakauppaa.

Päätettiin yksimielisesti hyväk-
 syä sotilasten keskuskomitean
 ehdotus. Ja päätettiin Puoluesihteerin
 tehtäväksi ilmoittaa samalle ko-
 mitealle, mikäli aiheetä tässä suh-
 teessa ilmoitetaan.

88.

Säännöllinen puhelinyhteys Ouluun

G. Mäkelin: ehdotti, että kun Nuorimiesseuran kokoukseen päätöksinä on mahdollisimman pikaisesti saatava tietoa kanta maan, niin olisi järjestettävä Helsingistä - Oulusta säännöllinen telefooni yhteys, siten, että Helsingistä soitettaisiin Maasaa ja sieltä Kokkolaa ja Kokkolasta Oulua. Toivottavasti "Maasaa" Maasassa ottaa vilkkaasti vastaan tämän tiedottamisen Kokkolaa jollekin sinne asetetulle henkilöille. Hyväksyttiin yksimielisesti tehty ehdotus ja päätettiin, että kustannukset suoritetaan nuorimiesseuran rahastosta.

9 §.

Järjestyksen valvoman yhtäläisyyttä minen koko maassa.

Kysymyksen alusti O. Pärinen: Lausuen, että olisi saatava yhtenäisen menettelytapa käytäntöön maassamme järjestyksen valvontaan nähden näinä vallankumouspäivinä. Pariissa kulkuneuvo työtä järjestyneet työläiset ollaneen järjestyksen valvoman huolehtimaan, samoin useissa muissakin paikoissa. Olisi meneteltävä koko maassa samalla tavalla. Paikalliset sos. dem. kunnallisyhdistykset harkitsevat poliisilaitoksen työtään harkittu olemuksesta ja sen järjestämisestä olosuhteita vastaa-valla kunnalla. Kunnat voahtavat suostua tästä aiheutuvaan kustannukseen.

Olisi selitettävä, että jos talouksissa puhtaasti järjestyksen piirissä koskeissa asioissa jouduttaisiin toimimaan edistysmieliseen ja valvankunnalliseen porvariston kanssa, ettei sillä rikottaisi iskeistä päätöksiä porvarillisten periaatteista e. millään pysymisestä.

Keskustelussa lausuihinat:

Suosalu: ehdotan, ettei kysymystä ainakaan lopullisesti ratkaistaisi, ennenkuin Pietarissa olevalta edustajiltamme saataisiin joitain tietoja, millä kannalla asiat ovat.

Turkia: ehdotan, että tämän asian käsittely keskeytettäisiin, kun Nuorimiesseuran kokoukseen pyydytään pääsääntöön lähetyksestä, erään asian muoksi. Hyväksyttiin Turkin ehdotus. Asian käsittely keskeytettiin.

10 §.

Suomen Sosialidemokraattisen Työväen erottamislaatus:

Manginvaltiain lähetyksestä, pyydytään saada vastata kuitusluonnos-tirehtööri Gastrenia jättämään paikasta, hän kun on toiminnassaan ollut mita innokkaimpia nuorimiesjärjestelmän kannattajia ja kohtelee nuorimiehiä, samoin kuin partisaaneja epäinhimillisesti. Kehoitettiin useita pitämään yhteisen kokouksen ja pöytäkirjaan merkittävää neuvottelut, joita Gastrenia vastaan on tuotavissa, sekä myös kuinka monta

partiaa on erottamismuutoksen
muutella ja montako mahdollisesti
nostaa. Fuokas sitten kokouksen
pöytäkirjalleen. Puoluejohtajalle,
seka myös ehdotukseen keta mahdol-
lisesti ajattelisivat tämän tilalle.
Myös ilmeiltä lähetyso, että ranki-
lossa on sangaristuksen karsimis-
sa muoria paikkasia, jotka pitäisi
päästä pois sieltä, ne voisivat tulla
la kunnollisiksi kansalaisiksi, mut-
ta jos ne joutuvat vankilassa virei-
maan niin ne turmeltuvat siellä.
Tämän muoksi partiat yleisesti
toivovat, että niiden pitäisi pää-
stä vapanteen.

Päätettiin, että kun kysymys on
suittain arkaluontainen, on sitä
tarkoin tarkittava, ennenkuin
sen johdosta tehdään mitään päätös-
tä jonka muoksi asia jätettiin pöy-
dälle toistaiseksi. Lähetyso päättyi.

Jälkeltiin kesken jääneen poliisin
järjestämiskysymyksen käsittelyä:
(§ 9.)

Fuori: Piti välttämättömänä, että työ-
väestö koko maassa olta järjestyk-
sen pidon omiin käsiinsä. Mulla
muorittaisivatko porvarilliset kunnat
lisähallinnat tästä aiheutuvat kus-
tamukset, siitä olisi saatava selvyyttä.
Täi välttämättä vaadittaisiin kuluja.

Furkin: ehdotan, että järjestyksen pidon
järjestely jätettäisiin kunkin paikkakunnan

järjestäjien päätettäväksi.
Katsomat puheensa ja täytyi
vansa ottaa poliisilaitoksen kuss-
taansa, siellä ottaakast, missä taas
katsomat, että paikka poliisi laitos
tyydyttää, siellä autakast olla en-
nallaan. O lisi myös kehoitettuna
sos. dem. Piiritoimikunta antamaan
työväen järjestöille piirissaan tie-
don, että missä paikkakunnan jär-
jestysvalta on tehnyt itsensä mah-
dolliseksi, vanhan järjestelmän ka-
tyrimä toimineessaan, siellä voivat
järjestöt toimineensa. Kokouksia joia-
sa arvioitellaan niiden toimintaa
ja jos havaitaan yhtä olevan voadi-
taan mita eroamaan, ja ellei täs-
tä olisi apua on vaadittava kirjil-
lisesti asianomaisten viranomaisien
riittäytymisellä. Hyväksyttiin yksimie-
lisesti Furkin ehdotus. Kokous päättyi klo 11:30.
Kokous 20 p:nä maalis-kunta, elettiin klo 9 e. p.
H§

Hallituskysymys:

Furkin: ehdotti, että otettaisiin käsi-
teltäväksi kysymys hallituksen muo-
dostamisesta?

Aronen: Ennenkuin aletaan keskus-
tella hallituskysymyksestä, ehdottaisin
päättäväksi siitä kuinka kauan Puo-
hreneuvoston kokousta jatketaan. Tein
tämän ehdotuksen sen takia kun eilen
illalla jo päätettiin nimittämään neuvoston
jäseniä (valjakkana y.m.) ja nyt kunlun toi-
ria aikomaa poistua. Käsittäväksi pi-

Täisi neuvoston jäsenten olla kokouksessa loppuun asti, ellei jotain aivan välttämättömiä esteitä ole olemassa. ja Puoluepuvoston kokousta ei voitane lopettaa, ennenkuin kysymys hallituksen muodostamisesta on ratkaistu ja valtiollinen tilanne siihen määrään selvinnyt, että neuvosto katsoo voivansa hajaantua. En tah. täisi jättää asioita yksin Puoluetoinikunnan riskeille tällaisena hetkenä ja mikäli tiedän, haluaa Puoluetoinikunta neuvoston apua. ~~myös~~ kun Turkia: Toivon, että kokouksesta ei poistuisi kukaan ennenkuin hallitus kysymys on ratkaistu ja siten ne, jotka näin ehtivät jäädä Puoluetoinikunnan runksi, joskin ne joilla on kiireempi voisivat lähteä.

Pietikäinen: Ehkä jätetään kysymys iltapäivän istuntoon, jolloin ehkä on jo saapunut joitain tietoja Dietaris:sa olevilta edustajiltamme, eikä siihen mennessä poistuttaisi kokouksesta.

Muita puheenvuoroja käytettyä, hyg. näkemyksen Enkeenjohdon ehdotus.

Hallitus kysymyksestä lausuiivat:
Mäkelin: Haluan tietää, että onko Puoluetoinikunta päättänyt mitään sos. dem. menosta hallitukseen.

Turkia: Puoluetoinikunta ei ole asiaa mitään päättänyt, mutta - neuvosto käsittelee asiaa sunnuntaisessa kokouksessaan alustavasti ja yksityisten puolue.

kanassa on asiasta ollut ~~suor~~ keskustelua ja otettu siitä mieltä, että sen ohjelman toteuttamiseksi, josta Wenäjän valtiollinen hallitus on antanut lupauksia olisi hallitukseen mentävä, mutta kuinka suurella joulukolla, sitä ei vielä ole edes alustaus. Ei harkittu.

Mäkelin: Minun mielestäni olisi hallitus kokonaisuudessaan otettava meidän käsiimme. Lähetettävä edustajiksemme Dietariin tieto, että vaadimme hallituksen muodostamisen sos. dem. Poronit tulevat todennäköisesti nekkilemaan vastaan, min. et. temme fita saa huostamme, mutta sinä emme silti häviä, päin vastoin tulivat sinäkin luokkarajat sinä suhteessa selviksi.

Suosalo: Oli Mäkelinillä kannalla.

Turkia: Jos ottaisimme hallituksemme koko hallitukseen, niin siitä voisi olla ikäviä seurauksia. Senaatissa ovat asiat ihan sekaisin ja joutua niitä selvittelemään etenkin kun olemme alst. telenia Tässä suhteessa, joutuisimme hyymikin ikävään tilanteeseen. Mutta jos poronillisia osa suostuisi tulemaan mukaan, niin voisivat asiat mennä paremmin.

Mäkelin: Katsoi, että puolueessamme on kyllä kykyä, niin ettei tässä suhteessa ole mitään pelättävää. Sekare. naatti olisi paljon parempi. Ei haluttaisi sosialistien menoa (Lauri Ingman: esim.)

ien kaltaisten herrojen kanssa se-
maattiin. Silloin olisi meidän sin-
kein saatava määrätä, ketä porvarit,
jotka senaattiin tulisi.

Jalonen: Oli Turkian kannalla, eikä
pitänyt oman hallituksen muodos-
tamista suostuvana.

Annala: Ei peljännyt sitä, elleiko sos.
dem. hykenisi hallitusta muodosta-
maan, mutta ei silti pitänyt sitä
tarkoitustaan vastaavana. Kannatti
Turkian ehdotusta. Mikeliinin lisäyksellä
että meidän saatava määrätä ketä
porvareista hallitukseen tulee. Mut-
ta tehtävä päätös puoleen tai toiseen
ja lähetettävä Pietarissa oleville edus-
tajillemme sähkösanoma päätöksestään-
me.

Enon: En olisi valmis asiasta päät-
tämään ilman, ettei puoleen jär-
jestöt ole asiasta keskustelleet, eikä
tehneet päätöstä. Annattava niiden
päättää asiasta ensin ja vasta sen jäl-
keen ratkaista asia. Muten olisi kyllä
valmis yhtymään Mikeliinin ehdotuk-
seen että ottaisimme Senaatin hallituk-
seksi, mutta vaan väliaikaisesti. Seka-
senaattia en kannata. Olkoon nykyi-
sen Senaatti paikallaan kunnes ot
järjestyvät.

Turkia: Ei ole mitään vaihtoa puo-
lueille vaikka menneäänkin Senaattiin.
En voi yhtyä Mikeliinin ehdotukseen
sillä, että ottaisimme oikealla saa-
da määrätä ketkä porvareista saavat

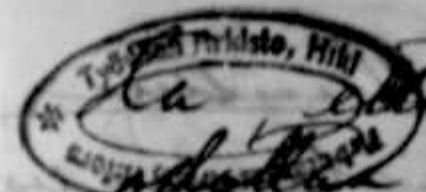
 tulla. Lauskaamme heille
rehelläänat sinne sinäkin rehel-
lisiä mieltään, muidenkin kanssa
voi tulla paremmin toimeen, kuin
rehellen teeskenteliin, jotka eivät
rohkeus kantansa ilmaista, mutta
ovat silti paljon mustempia, kuin
monet rehellisesti kantansa ilmaise-
vat porvarit.

Aronen: Uskon, että puolueessamme
on kyllin paljon kyvykkäitä hen-
kilöitä, jotka voisivat muodostaa Se-
naatin vaikka kokonaankin, jos vaan
suostuisivat ottamaan tehtävänsä vastaan.
Mutta muodostamalla oman porvarisen
Senaattimme, joka olisi ainoa oikea
toimivaltainen, voisimme johtaa hyvin
vakiensa asemaan esim. hallituksen
elinvoimavarojen ratkaisussa, jonka
puoksi ei uskalla tällä kerralla
ajutella oman Senaatin muodostamis-
ta. Ja sekasenaattiakin vain sillä
ehdolla, että sinne tulee sosiaalinen
enemmistö. Vähemmistöksi sinne
menee en puolesta. Muten asian
päättäminen on kiireellinen, korkein-
taan muutamien päivien asia, joten
Enon ehdottamaa keinoa, että an-
nettaisiin järjestäjien asiasta ensin
päättää, ei voi toteuttaa. Silti olisi
lopuksin päätöksen teko asiasta jätet-
tävä siksi kunnes edustajamme pala-
vat Pietarista.

Suosalo: Oisi ehkä pakko ottaa hallitus
käsiimme. Sekasenaattia en kannata. Saata-
va asia eduskunnan päätettäväksi. Mutta

na joukkojen mielipidettä.
Laakkonen: Kunnalli Turkia, jos ot-
 taisimme hallituksen kokoukseen, oli-
 si sillä suunnattomia vaikutuksia voi-
 tettavana. Paikalliset hallintovirastot
 täytettävänä, elintarvikekysymys ratkas-
 tavana y.m. ja kun ei meillä ole
 todellista enemmistöä eduskunnassa,
 äänestäjien enemmistö kun on por-
 varien puolella, joskin meillä on e-
 dustajien pieni enemmistö puolel-
 lamme, niin ei voi ajatella o-
 mian Senaatin muodostamista.

Mäkelin: Jos hyväksytään porvaid-
 tisia hallitukseen, niin sillä halli-
 tuksella ei tule olemaan meitä työ-
 dyttävää suurpoliittista ohjelmaa. Ko-
 ho-osuushallitukset ovat kaikkialla
 osoitettuneet maailman kurjimmiksi
 si laitoksiksi. Sellaisilta puuttuu to-
 dellista yhtenäisyyttä. Jos peljättäisiin,
 ettei sos. dem. kykenisi hallituksessa
 toimimaan kyllin tarpeeksi, niin
 perustettakoon erityinen työ toimittajien
 ministerien virka, kuten eräissä mai-
 sa on olemassa. Tuomelle huomautti
 että järjestyneen työväen vaatimus pu-
 taa olla, ettei nykyinen Senaatti saa
 hetkeäkään olla paikoillaan. Erume
 saa antaa ulkomaille sellaista käsi-
 tystä, että meillä olisi yhden tekemään,
 ketkä meidän hallituksessamme istu-
 vat. Ehkei Suomi tehnytkaan ehdot-
 tamaan rakennusta mielessä, niin ei
 näin toimaisiin. Piti heikkoutena

Puolueen puolesta istun ja
 päätän asiasta mitään. Olemme
 kuten porvarit, jotka aina haistele-
 vat "Pietarin tiellä". Lähetetään Pie-
 tarin edustajilleme tieto, että sos.
 dem. hallitus hallitus. Ehdomme
 näin tee, vaan ryhdyimme por-
 varien kanssa reformiohjelman
 laatimiseen, niin emme tällöin
 ole enään vallankumouspuolue,
 vaan tulemme kaikki "mikäliini-
 läisiksi" jota en toivaisi.

Piisinen: Oli Mäkelinillä kunnalla,
 pitäen sitä sellaisena, jota voitaisiin
 puolustaa joukkojen keskuudessa. Mitä
 ta, ettei Mäkelinillä kantaa hyväksytty,
 niin Turkian kantakin on sitten
 parempi kuin ei mitään. Laakko-
 selle huomautti, että elintarvikekysy-
 mystä olemme kyllä pohtineet, mut-
 ta mitä tulosta siitä on saatu. Kun
 ei meillä ole valtaa, niin ei ko-
 konsten päätökset merkitse mitään.
 Pitäisi olla valta määrätä yhteiskun-
 nallisia laitoksia, kuten rautatie, ka-
 sinoliikennettä y.m. (jotka nyt ovat
 porvarien hallussa), elintarvikkeiden
 ratkaisemiseksi, mutta joutui siihen
 tarvitsemaan valtaa, ja sen suoksi Se-
 naatti onkin saatava meidän käsien-
 me. Kun ei ole toiveita Mäkelinillä ehdo-
 tuksen tulemisesta kokouksen päätöksek-
 si, niin kannatan Turkian ehdotusta, mut-
 ta ettei porvarit suostuisi tulemaan vähem-
 mistöksi Senaattiin, mitä silloin tehdään.

Turkia: Mikkelin panta tuntuu olevan, että olisi ollut julaistavaa val-
lankunnokseksi, eikä reporein-
ohjelma. Mutta ehk. muhoilla ei ole
meillä ole nyt yhteiskunnallinen
vallankunnos, vaan porvarillinen
vallankunnos ja sen runkaan on
myös ollut toimittava. Jos oltaisimme
me senaatin puostamme, näin se
ehkä meille amettaisinkin, mut-
ta on myös paruaa, että porvarit
alkaisivat kaikilla käytettävissä
olevilla keinoilla sen toimintaa vai-
kentaa, ja miten silloin? Jos eivät
hyväksy meidän ohjelmaa vastimmekin
Pietarissa, niin silloin emme mene
ollenkaan hallitukseen. Eimme voi
vielä sanoa miten suurpolittiset asiat
kehittyvät kansainvälisesti. Kun näem-
me miksi asia muodostuu, laadi-
taan sitten vaikka kuinka vallan-
kunnokseksi ohjelma tähän. Suk-
teellisuus Senaatin kokouksessa on
sikeiden mukainen, tässäkin suhteessa.
Ei meidän porvarit suostu tähän, ote-
taan sitten koko senaatti. Pääsisik-
kuomautti, että elintarpeista tulee pu-
la kaikista puolimalla, sillä niistä
on nykyään puute.

Mäkelin: Toivomme olla kyllä "Menä-
jän" yhteydessä, mutta uuden vapaan
"Menäjän" ja tilaisuuden tullen irtan-
dulla.

Enon: Käritän, että touhuanne por-
varillisen vallankunnokseen merkeis-
sä, eikä yhteiskunnalliseen, ja suu-

sanoin, että olkoon nykyi-
sen senaatti paikallaan kunnos-
erin. Kansalliskokous on määritel-
lyt uuden hallitusmuodon. Se
nähtiin olisi soveltaa esimerkiksi
si erityinen työministeriö. Ei
paraskaan sos. dem. voi Senaatin
nykyisessä muodossa saada
mitään huomattavaa sihtaan
työväestön hyväksi. Perin poh-
joisia uudistuksia kainelam-
koko hallituskoneistossa. Pua-
mekokous päätöksinä näin tar-
keasta asiasta. Minun kotiseutuni
työläiset ovat sillä kamalla, että
sos. dem. eivät saa mennä halli-
tukseen enenkään ne voivat siel-
täydellisesti toimia työväen luo-
kan hyväksi. Siis jätettävä asi-
an lopullinen päätäminen toistai-
seksi.

Jussalo: Oli Arsen kannalla, mut-
ta katsoi, että voidaan ottaa halli-
tus taas puostamme kokonaan-
kin, jos olosuhteet soveltuvat.

Quinen: Käsittelee Turkiaa pas-
taan, ellei mikä olisi elintar-
peita parastossa. Kyllä siitä on
kun vaan saadaa käsitte. Ja
sen saisi silloin, puheen senaat-
ti. Ei ole mentävä hallituk-
seen vaikka laisten herrajen kans-
sa tähän.

Kalpas: Toivon, että asia päätet-
täisi lopullisesti, enenkään Pietari-

sa oleilla edustajittamme saapua
tietäjä, miten kieltä suhtaudutaan
meidän ohjelmaa vastustajiemme
jos päättäisimme asian nyt, niin
voisimme edustajamme siitä joutua
ikänsä välikäteen, heillä kun
ei ole Puolueen puolesta taholta
annettu mitään evästyksiä, kuin
ohjelmaa julistusta koskevia. Tuo
ehdotan että edustajittamme saa-
tujen tietäjien perusteella vasta
päättäisimme asiasta.

Turkia: Huomautti, että keskus-
tehti onkin voinut alustavaa laus-
tua.

Aronen: Tiedusti Malppaasta mitä
mieltä hän oli sos. dem. menos-
ta hallitukseen.

Malpas: En lausunut siitä mitään.

Keskustelu päättyi ja asia jä-
tettiin pöydälle.

12 §.

Politiittisten vankien vapauttaminen

Turkia: Ilmoitti, että vaikka
hallitus on antanut määräyksen
politiittisten vankien vapauttamisek-
si, ei vankilan tirkittäjä kukaan
vapauttaneen kuin pari vankia,
muiden vapauttamista ei voi
mukaan toteuttaa, kun ei tiedä ket-
kä ovat politiittisia rikokseellisia.
Ehdotti, että olisi Solilasten kes-
kuskomitean puoleen kääntyminen.

la saatava tilaisuus tarkastaa
vankilahuonekellat, jotta voitaisiin
saa selvää ketkä ovat val-
tiollisia rikokseellisia. Pöytäkirja
että lähetetään H. Rönkä
Solilasten keskuskomiteaan
selostamaan asia ja olla
maahan sieltä valtuutus tas.
kustuksen toimittamiseen ja
Helsingin sos. dem. Keskus-
komiteaan olisi valit-
tuna lähetystään, joka käy
tarkastamassa vankilassa, josta jätetään
jotkut yhteisesti käynyt
ottamassa asiasta selvää,
ja ilmoittavat käyntinsä
tuloksista Puolueen puolelle.

13 §.

Läämien Kuvasto

Fuori: Ilmoitti, että Vaasan
Läämien Kuvasto L. L. L. istun-
yhtiö vierassa, johon hän on
tulleiden olotilanteiden valitessa
ei enää saavut. Oisi lähetettävä
se valtuutus hänen eroamis-
saan.

Päsinen: Kuopion Läämien Kuv-
asto Spore, seuraisineen min-
ikään saadittava eroamaan, sil-
lä jos ne saavat olla paikallaan
määrästyksen hallitusjärjestelmän
rakentamiseen.

Puheenjohtaja: Ehkä päätetään
yleisesti tällaisten herrain suh-

teen, joko maaditaan heitä eroamaan tai pysymään paikoillaan Turkia: Kunnallisen autaneensa luon järjestää yleisiä kokouksia, joissa selvitte saajien syiden perusteella sitten uusia maatia mahdollistamaan Kuverneorin y. m. virkamiesten jättämään paikkaansa kunnallisen virkamiehille. Puoluepuolueen maaditaan maadittaan erikseen kaikista yksityistapauksista. Meillä on ole siihen tarpeellista asiantuntemusta.

Ennen: Kunnallisen Turkian toimienpidettä, mutta toivoo, et paikalliset työtään järjestöt yhdestä paikallisten poliisijärjestöjen kanssa toimisivat tässä suhteessa. Esimerkkejä nimismiesten roolista.

Ennen: On ollut paronaisia tässä suhteessa ja maadittaan eroamaan uusia sellaisia, joiden toiminnassa on ilmennyt jotain sellaista, joka tekee heidän toimintansa mahdollistamaksi, nimittämässä valtiollisissa olosuhteissa. Personallisille ikkunoille ja roostumielisyys pyyteille ei saa antaa sijaa tällaisessa puhdistustyössä. Ainaastoon toisi syillä maadittana eroamisissa. Kunnallisen Turkian Hyväkayttiin yksimielisesti Turkian toimienpiteet asiassa.

Valiokunta, valmistamaan Puoluepuolueen kokouksessa esille tulevia asioita:

Ennen: Kun Puoluepuolueen kokouksessa tulee esille kaikenlaisia asioita, jotka tullessa sille ilman poliittista mitta, voi aiheuttaa laajoja keskusteluja, ja siten kukaan ei hyödyttömästi kokouksen aikaa, niin pitäisi asettaa pienempi valiokunta, joka tällaisia asioita ensin valmistelisi ja antaisi niistä lausuntoja puoluepuolueen kokoukselle. Samanlainen valiokunta voisi harkita, mitä tärkeimpiä yksikunnallisia kysymyksiä Puoluepuolueen kokouksessa olisi tällä kerralla otettava käsiteltäväkseen ja tehdä niistä siten esitys neuvostolle.

Turkia: Ehdotetaan että jätetään asia pöydälle toistaiseksi kunnes nähdään käykö näitä määttömäksi ehdotetun valiokunnan asettaminen.

Ennen ja Jälönen: Kunnallisen Arosen ehdotusta valiokunnan asettamiseksi.

Päätettiin jättää kysymys toistaiseksi pöydälle Turkian ehdotuksen mukaisesti.

Oletettiin näin ollen.

Yhdistymällä kokouksella klo 6 ja
15 §.

Henkilöiden vapausankarien
muiston kunnioittaminen
Mäkelin Y. Kun on kuultu, että Henkilöiden vapausankarien jotka olivat vapautustelussa Suomessa, hantao pitäisi tapahtua t. k. 23 p:nä Pietarissa, niin ehdotetaan, että Puolueen puolesta päätettäisiin lähettää Suomen Sos. Dem. Puolueen nimessä kaatuneille vapausankarien hantao seppelleen Suomen ja Venäjän kielisine omistuskirjoituksineen, sekä että tämä seppeli olisi punasista kukista solmittu, sekä että se valittaisiin edustaja meidän sanottua seppellettä hantaojais tilaisuuksiin. Hyväksyttiin yksimielisesti ilman keskustelua punasista kukista solmittu seppeli lähettämäksi hantaojais tilaisuuksiin ja jätettiin K. Heikkinen muoksi päätöksestä aiheutuvat toimenpiteet, seppelleen tilaamiseksi. Edustajan valitseminen y. m. mahdollisesti tapahtuvat toimenpiteet jätettiin Puoluetaloukselle. Omistuskirjoitusta laatimaan valittiin J. Kivimäki ja M. Kironen.

Politiittisten vankien asia
Jätettiin poliittisten vankien asia

Lute N° 2. / § 12, sivulla 28-29, 32-37)

Alustettiin K. Rovio, J. Lumivuokko, E. Elcranta, V. Aro ja E. Elo kuluvaan kuun 20 p:nä kävivät täälläisessä lääninvankilassa sotilaskomitean valtuuttaman upseerin Mäkelin ja sotilaiden esittämänä tarkastuksessa, onko vankilassa mahdollisesti vapauttamattomia poliittisia vankkeja.

Kysyttäessä ilmoitti vankilan tirehtööri, ettei suomalaisten tuomioistuinten tuomitsemia tai muita suomalaisten viranomaisien toimesta tuotuja valtiollisia vankkeja enää vankilassa ole, mutta esitti luettelolon santarmien, sotilasviranomaisien tai muuten hallinnollista tietä vankilaan passitetuista henkilöistä. Santarmien vangitsemista henkilöistä kuulustelimme asemapäällikkö Oiva Toivo Suosalmaa, joka ilmoitti syyttävän itseään siitä, että olisi muka santarmi Hjulmannille uhanut passittaa hänet pois maasta. Sanoi tapahtuneen ilmeisen erehdyksen nimissä, sillä mainitusta asiasta oli aikaisemmin syytetty jotain Suojärveä. Mukana ollut sotilasupseeri lupasi, että viipymättä hänen asiansa tutkitaan. - Ollut vangittuna 5 viikkoa.

Konevillari Väinö Järvelä ilmoitti kuulusteltaessa tulleen vangituksi Muurholassa syytettynä sotilasvarastossa Kantahdella tapahtuneen tulipalon aiheuttamisesta. Väitti olevansa asiansa viatoin ja olleensa silloin Helsingissä. Kysyttäessä, voiko Helsingissä silloin olostaan esittää todistajia, sanoi olevan sen vaikeata, kun ei tiedä, milloin edes tuo palo on tapahtunut. Sotilasupseeri lupasi heti ottaa hänenkin asiansa tutkittavaksi. - Ollut vangittuna 5 kuuk.

Kun kaikki toiset hallinnollista tietä passitetut vangit olivat epäiltyjä joko saksalaisten asiamiehiksi tai muista sotilasrikoksista syytettyjä ja kun mukana ollut sotilasupseeri ei ollut taipuvainen kehoitukseen näiden vapauttamiseen ilman sotilasviranomaisien tutkintoa -

Kätkä tutkinto kaikkien mainittujen v angittujen suhteen luvattiin mah-
dollisimman pian toimittaa - katsolivat allekirjottaneet täälläkertaan te-
tävänsä päättäneen.

Helsingissä 20 p:nä maaliskuuta 1917

Unimemo.
Kustaa Rovio.

Emil R.
K. Noranta

'Puolueainikimall'. Omistus-
kirjotusta laatimaan valittu J.
~~Woristo~~ ja M. Kroonen.

Poliittisten ranskien asia:
Jatkettiin poliittisten ranskien va

Prokuratorin kirjalle. Omitus-
kirjotusta laatimaan valittu J.
Kronen ja M. Kronen.

Politiittisten pankkien asia
jatkettiin poliittisten pankkien va-

-338-
pankkiasiaa käsitteleyä (Kato
§ 12 sivulla 28-29)

Lähetysten puolesta, joka oli käy-
nyt tukolaisissa pankiloissa
valtiollisten pankkien vapautta-
misasian johdosta, teki Toveri:
Lumivaukko selvää käynnin
tulokseista, esittäen lähetysten jä-
senten J. Lumivaukon, E. & Lon,
Hnosta Romion ja E. Elorannan
allekirjoittaman seuraavassa sisällai-
sen kirjelmän: (Liitetty pöytäkir-
jaan killeenä N:o 2.) Lisiten et-
tä olivat saaneet sen käsityksen,
että mitä on nyt vaikeampi va-
pauttaa, kun vanhaishenkin
olisi voitu. On nimittäin u-
seita, joita sotatestit ovat syyt-
täneet vakailusta ja sotilait
ovat näiden vapauttamisen guh-
teen hyvin paronaisia. Lähe-
tysten mukana ollut upseeri m.
ni oli ilmoittanut, ettei mita
voida vapauttaa muuta kuin
tarkan tutkimon perusteella.
Kronen: Oli kyllä kunnolla, et-
tä, sotilaita on tässä suhteos-
sa ilmeisesti johdettu harhaan,
ainakin muutamien vankeihin
näiden joista on täällä ker-
rottu, että sotatestit ovat nii-
tä pidätelleet vaan personal-
lisesta piirasta. Tuntuu, että so-
tilasten keskuudessa koetaan
jotkut taantumukset, mustat